

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre ..... 24 korona.
Egy hónapra ..... 2 korona.

VIDÉKEN:
Egy évre ..... 28 korona.
Egy hónapra ..... 2 k. 40 f.

HÍRDETESEK:
6-hasábos pesti sor egyszer 20 fill.
minden következőnél 16 fillér.

Nyilaték sora 40 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 357.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
Társaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 151.

Arad, 1902.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
Stauber József.

Szerda, december 24.

Mai számunk főbb közleményei:

Vesztések: Fejedelmi botrányok.

A vámtarifa új iránya.

Humberték elfogatása.

A boldori kastély titkai.

Lipót főherceg regénye.

Az árvák karácsonya.

Harc a hozományért.

Az aradi püspöki szék.

A gyereki vasúti szerencsétlenség.

Öngyilkosság a várban.

Karácsony-est.

Néztrobbantott tolvajlések.

Tárcs: Karácsony estén. — Panna néni gyá-
sása. Irta: Csiky Sándorné Elscholtz Emmi.Regény-Csarnok: A távollevő. Irta: Montégut
Maurice.

Fejedelmi botrányok.

Arad, december 23.

Karácsonyra, a világ legszebb ünne-
pére, gazdag aratása akadt a botrányokra
éhes falánk közvéleménynek. Egy trón-
örökösnét temetnek a nagy nyilvánosság
vásári zsvivájában s Európaszerte megkon-
dul a hirharang, hogy zajosabbá tegye a
gyászszertartást.

Mint tegnap már megírtuk, Lujza szász
trónörökösné, a toskánai nagyherceg leá-
nya megszökött férjétől, öt gyermekétől,
megszökött egy királyi udvar fénye, ra-
gyogásától, hogy kövesse azt, ami a trón-
nál is hatalmasabb: a sziv parancsoló
szavát.

Az utóbbi évek mintha egy epidémiát
vittek volna az Isten kegyelméből való
familiák szentélyeibe. Csodálatos jelenség,
hogy az évszázados tradíciók márvány

falai közé egy betegesen modern irányzat
talált utat, mely mintha bosszút akarna
állani a multak rideg elzárkózottságáért,
ugy tépdési meg, úgy freckendezi be
sárral a fejedelmi családok büszke her-
melinjét.

Az elmúlt század elején szolgálásban
sinylődött nemzetek csikarták ki jogukat
a koronás kezekből: a népek szabadság-
harcza volt ez. A jelen század elejét egy
másik forradalom karakterizálja. Most a
királyi sarjak érzelmei láznak föl a po-
litika rablánczai ellen s kieroszakolják jo-
gaikat: ez a szivek szabadságharcza.

A jelenlegi modern forradalomban, ugy
figyeltük meg, Európa legkonzervatívabb
uralkodó-családja: a Habsburgház vezet.

A szálló ige, mely e család előkelő
házasságairól ment világgá, ma már csak
arra jó, hogy heteken át táplálékot adjon
a telhetetlen ujságoknak. Tu felix Ausz-
tria nube... hogy legyen, mit följe-
gyezni a botránykrónikának.

A szász trónörökösről, kit most annyi
regényességgel hagyott el neje, az utóbbi
időben kétszer is szó esett a nyilvános-
ság előtt. Az elmúlt nyárban hivatalos
ügyek vezették őt királyunkhoz Ischlbe,
ahol édes atyjának, a hetven éves György
királynak trónralépését notifikáltatta. A
trónörökös szép, daliás ember, s Ischlben
jártakor nyoma sem látszott már rajta
annak a balesetnek, mely tavaly érte őt,
mikor lováról leesvén, csaknem belehalt a
súlyos csonttörésbe, amiket a sportked-
velő trónörökös szenvedett. Rövid pár hét-
tel ezelőtt egy másik balesetéből kifolyó-

lag irtak róla sokat a lapok. Salzburgban
vadászat közben lábát törte, s hetekig fe-
kűdt apósa, a toskánai nagyherceg salz-
burgi villájában.

Bizony sajnálatra méltónak mondható
az az ember, még ha trónörökös is, aki-
ről csak balesetei révén beszél a világ. A
lovaglás és vadászat közben kapott sebek-
ből kigyógyult Frigyes Agost herceg: vaj-
jon kigyógyul-e a legújabb súlyos családi
balesetből, melybe a felesége vére so-
dorta?

A szász udvar botrányába, mint az
éjjeli órákban telegrafálják, egy másik
szenzáció is vegyült. Lujza trónörökösnét
követte a szokásban fivére Lipót Ferdinánd
osztrák főherceg is. Ez utóbbi egy színésznő
barátságáért adta oda multját, rangját,
mindenét, ami családjához s az uralkodó-
házhoz fűzte őt.

A forradalom tehát megindult szépen.
Az etikett és családi törvények által
megrendszabályozott fejedelmi vér keresz-
tültört a korlátokon s áradatában első-
pör mindent, ami utjába akad.

A mi böles öreg királyunk megérezte
jó előre ezt a forradalmat. Az ő nemes
szive sokat ujitott a régi elkorhadt szo-
kásokon s az uralkodó család nem egy
boldog hites párja rebeg érte áldást ősz
fejére.

Evszázadok tévedéseit azonban lehe-
tetlenség helyre hozni egy évtized alatt.
Amit nemzedékek vétkeztek, azt egy em-
berélet alkonyán jóvá tenni nem lehet.

Mint érdekes hirt mindenkor regisz-
trálni fogják a lapok az uralkodó csalá-

TÁRCA

Karácsony estén.

Kik enyéim vagytok, óh jertek, óh jertek,
Alljon körülöttem valamennyi gyermek,
Ma, karácsony estén, hozsánna, hozsánna! . . .
Ime, eljőve hozzánk az eget királya.
Megszületett Jézus, az isteni gyermek.
Ót imádni mostan, oh jertek, oh jertek!
Boruljunk lábához, kicsi bölcsőjéhez,
Igazán az érez, aki vele érez.

Tudjátok ki volt ő? Oh, hogyne tudnátok . . .
Hiszen arra oktát apátok, anyátok,
A keleti csillag, az angyali ének,
A három királyok csak róla beszélnek,
Ki hatalmasabb volt mindenik királynál,
Kinél gazdagabbat földön nem találnál:
Nem jöve biborban, nem jöve bársonyban,
Ott született ime, kicsi kis jászolban,
Kisded istállóba szállt az eget fénye,
Az emberiségnek vigasza, reménye.

Azért jöve hozzánk, hogy megváltson minket,
Hogy eltörülhesse a mi bűneinket.

S óh, de milyen nagy volt bűneinknek ára!
Szent testét feszíték kinos keresztfára.
Ki hófehér tiszta, kibe' nincsen vétek,
Nagy Isten kegyelmét im, ő hozá' néktek.
Aldva mosolyg rátok az isteni gyermek,
Ót imádni mostan óh jertek, óh jertek,
Boruljunk lábához, kicsi bölcsőjéhez,
Igazán érez az, aki vele érez . . .

Oh, hatalmasabb ő mindenik királynál,
S nála igazabbat földön nem találnál.
Beteg sziv sebeit ő megorvosolja,
Az ügyefogyottaknak ügyét fölkarolja;
Az özvegyek nála feljegyezve vannak
S akinek anyja nincs, anyákat ad annak.
Oh, áldott Jézusunk, egetnek királya,
Hezsánna tenéked, hozsánna, hozsánna!

Panna néni gyásza.

Irta: Csiky Sándorné Elscholtz Emmi.

Pár nappal kis lányom születése előtt át-
hívtam Panna nénit, a kocsisunk feleségét,
ki ablakunkkal szemben lakott, s megkérdez-
tem, hogy mikor majd a gölya meghozza azt
a kis siró-rívó jószágot s én az ágyhoz leszek
láncolva, jöjjön át pár héten keresztül többször

naponként hozzánk, s nézzen kissé utána a
cselédeknek, aprójószágoknak; no meg ma-
gam körül is majd igen jó lesz látnom az
ilyen éltesebb, tapasztaltabb asszonyt, mint
Panna néni, ki a pusztai cselédasszonyok kö-
zött tagadhatatlanul a legügyesebb és egyuttal
a legmegbízhatóbb is.

Biz ő nem szorul a máséra, szokta volt
mondani, mert hát Panna néni módos asszony.
Mielőtt férjhez ment valami beteges aggle-
génynek volt az istápolója, akitől pár száz fo-
rintot, két szoba fényezett butort és egy nagy
ba'yu ágyneműt örökölt.

Az örökölt holmiktól Panna néni nagyon
szeretett beszélni s csak úgy nevezte: „az a
kis egyetmásom“, s miután az a kis egyetmás
a szerény kocsis lakásába nem fért mind el,
a közeli községben kamarát bérelt, ott helyezte
el egyelőre, míg Pista a szolgálatot meg nem
unja s ők házat vehetnek valahol.

Valahányszor meghúzták a tűzharangot,
vagy pedig erősen viillámlott és dörgött, min-
dig láttuk Panna nénit szaladni a községbe,
megnézendő, nem érte-e az „egyet-mását“ va-
lami veszedelem, annyira féltette. Azt hiszem,
Pistára is inkább az örökség volt hatással,
mint Panni néni bájai, mikor ezelőtt tíz évvel
a nálánál sokkal idősebb asszonyt elvette. Mert
Panni néni az ő szikár alakjával, sószerű sze-
meivel, lapos orrával, kiálló fogaival még fiata

dok hasonló botránnyait, de lassanként hozzá szokik majd a világ. És elkövetkezik, hogy a fejedelmi szivek szabadságharcza összezuzza a királyi koronát s jön egy új konstitúció: a fejedelmi szivek köztársasága.

**

A képviselőház ülése. A tisztelt képviselő urak közül ugyan kevesen jöttek a mai ülésre. csak azok, a kiket dolgaik — talán éppen a karácsonyi vásárlások — itt tartottak és akiknek egyéb dolguk sem volt, mint a gyönyörű szép, verőfényes napon a Házba, vagyis inkább a Duna felé sétálni. Dél is elmúlt és Apponyi Albert gróf összehívta a jelenléteket, megnyitotta az ülést. Bemutatta a miniszterelnök átiratát, a mely szerint a király *Pitreich* altábornagyot kinevezte hadügyminiszterré. Ezután a főrendiház üzenetét mutatta be az indemnitás és a horvát provizorium elfogadásáról, valamint *Andrássy Tivadar* gróf jelentését a *Lásár* Menyhért összeférhetlenségi ügyéről; végül Nagyvárad kérvényét *Kessuth Lajos* érdemeinek elismerése tárgyában. Ezzel ki volt merítve az ülés tárgysorozata és Apponyi még csak azt jelentette be, hogy január 31-én délelőtt 10 órakor újabb formai ülést hív össze. Ezzel az ülést véget ért és a képviselők Apponyinak, a jelenvolt minisztereknek és egymásnak vidám, boldog ünnepeket kívántak.

Két új törvényjavaslat. A képviselőház január 31-én újabb formán ülést tart, a melyet értesülésünk szerint fontos okok miatt hivatás össze. Ekkor terjeszti be *Szell Kálmán* miniszterelnök a *főrendek összeférhetlenségéről* és *Lukács László* pénzügyminiszter az *állami tisztviselő fizetésrendezéséről*, valamint a cukorkontingensről szóló törvényjavaslatokat.

A vámpolitika új iránya.

(*Matlekovics Sándor fejtegetései.*)

Arad, december 23.

A kereskedelmi szerződések s a vámpolitika nagy kérdései kopogtatnak a parlament kapuján. Róluk tanácskozott mostani bécsi időzése alatt *Goluchovszki* gróffal *Szell Kálmán* is, miután *Körber*ől, a kiegyezésről folytatott ismételt hosszú tárgyalás után azzal bucsuzott

el, hogy még egy összejövetelre lesz szükségük a helyzet tisztázására. Félő, mondja az egyik tudósítás, hogy a két kormány csak a *helyzetet* fogja tisztázni s nem a *kiegyezést*.

A kiegyezés nagy kérdései mellett s velük kapcsolatban, akár a helyzet, akár a kiegyezés tisztázásával végződjék az utolsó bécsi tanácskozás, az új évvel akuttá válik a vámpolitikai helyzet is. Sokáig és sokat foglalkozik még vele s a külkereskedelmi szerződések kérdésével az ország s épp azért kétszeresen érdekes olvasni most az itt következő fejtegetéseket, melyek *Matlekovics Sándor* dr. tollából a „Magyar Ipar” legújabb számában jelentek meg:

Németország az osztrák-magyar monarchiával 1890. végén szövetségbe lépett. E szövetség célja volt Franciaország önző és németellenes vámpolitikájával szemben a többi európai államokat egységes és békülékeny gazdasági területté egyesíteni. A közös törekvés célját el is érte. Egy elég nagy terjedelmű hálózatban kezdetben Németország, az Osztrák-magyar monarchia, Olaszország, Svájc és Belgium, utóbb Szerbia, Románia, oroszország, Spanyolország, Görögország mint kereskedelmi és vámszerződések által kölcsönösen lekötött államok, 1903 ig többé kevésbé lemondtak arról, hogy vámokkal kölcsönös forgalmukat bizonytalanná tegyék és kereskedelmi tekintetben békés állapotokat biztosítottak egymásnak.

Körülbelül tizenkét év óta Németország vezetése alatt Európában a kereskedelmi és nemzetközi forgalomban a béke uralkodott. Amiként 1891. évben Németország és vele a Osztrák-magyar monarchia döntötte el a békés állapot megerősítését, úgy ebben a két államban indult meg a béke megzavarására az első mozgalmak. Sem oroszország, sem Olaszország, avagy a kisebb Svájc, Szerbia vagy Románia találta a helyzetet kellemetlennek; első sorban a németek s utánok a magyarok, velük csakhamar az osztrákok, még pedig mindenütt főképp az agrár érdekek hangoztatták azt, hogy a mostani kereskedelmi állapotok hátrányosak és elhárításuk szükséges. Egy-egy hang merészen kikelt a mostani szerződés alapelve, a legnagyobb kedvezés ellen; egy-egy hang büszkén kozkázta azt a véleményét, hogy jövőre legfőleg rövid tartamu szerződéseket szabad csak megkötni.

Németország, eddig a nemzetközi kereskedelem irányának békés megerősítője, most elsőnek kész a nemzetközi elzárkozás eszközével. Előlép autonóm vámtarifájával, melyben az agrár terményeket prohibitív vámokkal állította be s az iparcikkokra hallatlan magasságu vámszerepeinek; és ki fog állani szerződéses

társai elé és fölhívja őket új szerződések kötésére.

A jövődöbéli szerződések tartalma benne van a német vámtarifában. A most érvényes szerződések alapját képezte a német 1879-iki vámtarifa (az 1885 és 1887. évi módosításokkal) és ennek a tarifának tételai is lényegesen módosítottak a szerződések által. Az új német vámtarifa az említett tarifához képest tetemesen magasabb tetteleket tartalmaz s így az ezen alapon netán megkötendő szerződések a Németországba irányuló forgalomra nézve semmi esetre sem lesznek oly előnyösek mint a mostaniak. Amde az iránt Németország is tisztában lehet, hogy az eddigi szerződéses államok most, mikor Németország megváltoztatta a szerződéses alapját az autonóm vámtarifát, hasonlóképp követendik a német példát és a részükéről följajánlandó autonóm tarifát is hasonló szellemben dolgozzák át. Svájc már is meghozta a magasabb tételű tarifatorvényt (mely legközelebb várja a referendum alapján a népszavazást); az osztrák és a magyar kormányok egymás közt már megállapították autonóm tarifájukat, melyek tartalma valószínűleg hű hasonmása lesz a német tarifának; oroszország csak a múlt nyáron emelte maximális vámtetteleit, a melyek különben is tilalmi természetűek, oroszországban egy bizottság dolgozik a vámtarifa revizióján. Szóval, a milyen a német közeledés, olyan a többi nemzeteké is és miként a mostani fegyveres békében a sereg fölszerelésénél minden egyes újítást a többi nemzet lépten nyomon saját hadseregében is meghonosít; így történik most a nemzetközi kereskedelmi politika előkészítésekor is, hogy minden vámelemelés, melyet Németország készít elő saját érdekeinek megvédésére, átmegy a többi népek vámtarifájába is, ha más okból nem, már csak a tárgyalási taktika szempontjából is s azért, hogy a nemzetközi alkudozásoknál legyen mi-ből engedni vagy legyen mit följajánlani.

Ilyen előkészületekkel fog majd 1903 ban megkezdődni az alkudozás. Hosszúra nyulik ilyen alapon a tárgyalás és eredménye a mostani szerződéses állapot megszűnése, a nemzetek egymásközt elhidegülése és forgalmunk elzárása, megakadályozása lesz.

TÁVIRATOK.

A bécs-pozsonyi villamos.

Bécs, december 23. Az alsó-ausztriai tartománygyűlés elfogadta *Oberndorfer* képviselőnek azt a sürgős indítványát, hogy a legutóbbi árvíz okozta károk tárgyában gyors vizsgálatot indítsanak és a segítséget gyorsan szavazzák meg. *Ruber* és társai azt indítványozták, hogy

labban korábban sem lehetett csinos. De azért nagyon szépen megvoltak Pisták egymással, bár gyermekük nem volt. Pista megbecsülte feleségében a módos asszonyt, Panna pedig, úgy látszott, megszerette Pistát, a ki tiz év előtt nyalka legény lehetett és zsinoros dolmányában még ma is jól festett a bakon.

— At gyüvök szivesen, lelköm, tekintetes asszony, — válaszolt Panna néni kézséggel, mikor megtudta, miért hívtam, — nyugodtan fekhettek akár itélet napig, mögápolom, hogy még az édes anyja sem különben.

At is jött pontosan, csak annyi időt töltött otthon, amíg a tehenét megfejte, malacát, tyukjait megetette s az urának főzött valamit. A többi idejét nálunk töltötte. Nógatta a cselédeket, dajkálta a kis babát s ápolt engem.

Egy délután berohan a szobalány s azt kiáltja: — Panna néni jöjjön hamar, mert a Pista mindjárt meghal.

— Nem lehet az lelköm, nem volt az beteg — szól Panna néni ijedve, de avval rohan is mindjárt ki.

Nekem is olyan hihetetlennek tetszett, hogy a Pistának baja legyen, hiszen nincsen még félórája, hogy az uramat meghozta a tanyáról. Pedig mégis úgy volt. Pista kifogott s mikor kijött az istállóból, összeesett, pár óra hosszat kintlódott szegény s este már halálát hozták hírül. Szívszélhűdés érte. Sajnáltam szegény Pistát s ez az eset annál inkább is felizgatott, hogy a kocsis-lakás éppen szemben volt a mi ablakainkkal s oly közel, hogy

áthallottam Panna néni sirását és az egész rokonság jajveszékését és éjjel a virasztók imáját és zsolttár éneklését.

Másnap délután énekelték el a circum derun-ot s látnom kellett, hogy viszik ablakom alatt a koporsót. Hát ez bizony nem lábbadozó betegnek való dolog volt! El is voltam úgy szontyolodva, ahogy az ember ilyen körülmények és előzmények után csak lehet.

Atkonyodott már, mikor azt hallom, hogy alaki tárnnyitja az ajtót. Megörültem, hogy tán az uram jött meg, aki majd mindjárt ki-ránt ebből a memento mori-ból. Csalódtam, Panna néni állt előttem talpig feketében. No még ez hiányzik nekem, ez a megtört, szerencsétlen asszony, hogy a mai gyásznap tökéletes legyen. — gondoltam önzően magamban. De mikor Panna néni köszönt és közelebb jött hozzám, a járásán, hangján, rögtön észrevettem, hogy ő nincs annyira megtörve, kétségbeesve, mint ahogy én azt képzeltem. Ennek dacára mégis jónak véltem pár vigasztaló szót intézni hozzá.

— Hát Panna néni, most már csak nyugodjék bele a jó Isten akaratába. Mindnyájunknak ez a sorsa, akárhogy busulunk, ezt meg nem változtathatjuk.

És már-már kísértésbe jöttem a mezők lilemáról és ama bizonyos égi madárkákról szólnokolni, ha Panna néni hirtelen közbe nem vág:

— Kezeit csókolom, nem is busulok én már, mert a Pistának nincs mit busulni, az ott fekszik az urak közt; ott vöttem neki helyet

a temetőben. Osz nem tudom, látta-e a tekintetes asszony azt a gyönyörű temetést, amit én annak rőndöztem. Mindenki azt mondja, hogy olyan temetés még nem volt a pusztában. Igaz, hogy sok pénzömbe került, de nem sajnálom, mert hogy engöm mög nem szólhat senki fia.

Nem szóltam közbe, csak csodálkoztam és vártam, mikor válik belőlem sóoszló (lásd: Loth felesége):

— No mög a Pistának is megígértem, mikor halódott. Nagyon részketett szögény, hát bátorítottam, hogy: ne félj Pista, ha möghalsz is, ury módon takarítalak el. Kihozatom a paradés Szt. Mihály lovát s ott veszek neked helyet a fölső soron, csak te ne félj. Így vigasztaltam a Pistát. Hát amit neki megígértem, azt mög is tartottam; még a mesterhöz is átszalajsztam a Bandit, hogy egy ötven krajcár ára verset csináljon bucsuztatóra, hadd lögyön mentül szöbb mindön. No hát szép is volt mikor a mestör rá kezdte hogy: „Itt köll hagynom ez világot, itt a szép nagy rokonságot jó nénémet Szabó Annát drága lölköm Barna Pannát aki hitös feleségöm tiz esztendeig volt neköm.” Erre aztán minden sirtunk; küldök is holnap egy szál kolbászt a mesörnek, hogy ilyen szépen kicsinyálta.

Boldog muzsa, amely 50 krajcárokkal és kolbászokkal lesz honorálva!

Hát azt látta-e a tekintetes asszony, hogy micsoda rőngeteg nép volt itt? Szerencsések voltunk abba, hogy éppen vasárnapra

az bécs-pozsonyi villamos vasut tárgyában július 18-án hozott határozatot akként módosítsák, hogy az ott említett 600,000 koronányi törzsrészt a tartomány csak azzal a feltétellel veszi át, ha a vállalatot olyan cég finanszírozza, a melyet a tartományi bizottság megfelelőnek talál.

A venezuelai kérdés.

New-York, december 23. Hivatalos helyről jelentik, hogy Roosevelt elnök a hivatalos órák végéig nem kapott formális vagy hivatalos megkeresést arra nézve, hogy a venezuelai ügyben elvállalja a választott bíró tisztét.

Humberték elfogatása.

(A világesalék fenyegetésnek.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

Párisban már rég tisztában vannak azzal, hogy a Humberték pörének tárgyalása meg fogja haladni egy szenzációs bűnpör keretét és elsőrangú politikai esemény lesz belőle. Ma még nem lehet tudni, mi lappang a Humberték ügye mögött, csak a szimptomákat lehet észrevenni, amik arra mutatnak, hogy annak a botrányos incidensnek, amelyet a francia kamarában a Humbert-ügy máris előidézett, az igazi folytatása csak most fog elkövetkezni, amikor Humberték vallani fognak.

A szimptomák, amelyek a politikai botrányokat meg szokták előzni, máris megvannak. A nacionalista sajtó gyanúsítja a republikánusokat, hogy a Humbert-ügybe több korifeusuk bele van keverve és hogy a Humberték mostani letartóztatása csak komédia, mert a kormány régóta tudja, hogy hol voltak Humberték, de még nem látta elérkezettnek az időt, hogy letartóztassa őket. Erre mint pregnáns példát hozzák fel, hogy letartóztató táviratokat a világ minden részébe küldték, csak éppen Madridba nem, mert a madridi táviratot „tévedésből” Barcelonába küldték.

A republikánus sajtó folyton védekezik a támadások ellen és hivatkozik rá, hogy Vallé mostani igazságügyminiszter ügyvédje volt annak a bankárnak, aki Humbertékat leleplezte. Maga Vallé a Humbert-ügyvel a nacionalistákat gyanúsítja és a parlamentben kijelentette, hogy Frederic Humbert — boulangista volt.

Ujabbán a következőt jelentik Humberték elfogásáról:

Altalános az a vélemény, hogy Humbertéket a családi élethez való ragaszkodás juttatta az igazságszolgáltatás kezébe. Ha a család nem

marad együtt és tagjai mindenféle elszélednek, úgy nehezen akadtak volna rájuk. Humberték Madridban egész családdal rendezkedtek be. Szobaleányt, vagy szakácsnőt nem tartottak. Humberték maga főzött, míg Daurignac Román a tányérokat törölgette. Valószínű, hogy mielőtt a francia kamarában képviselők pofozkodtak a Humbert-ügy miatt, azalatt a Humbert-család tagjai, régi szokásukhoz híven, koppasztottak, ha ezáltal nem is töképezéseket, de mindegyikkel baromfiakat.

Párisban azt hiszik, hogy Humbertékkel nem fognak könnyen végezhetni. Mária szó van arról, hogy a legelőkelőbb ügyvédek fogják őket védeni. Különben Humbert Teréz, a főbűnös legfeljebb öt évi börtönrre ítéltető, míg a többi családtagok, mint bűntársak, legfeljebb egy-két évi börtönnel sujtathatók, a 22 éves Humbert Évát pedig bizonyosan felmentik.

Madrid, december 23.

A Humbert család kiadatására vonatkozó iratok szerdán érkeznek ide. Néhány óra elégséges lesz a kiadatási eljárás befejezésére. Humberték egy újságíró előtt megcáfolta a testvéreinek tulajdonított nyilatkozatokat és visszautasította azt az állítást, hogy ő ravasz kalandornő. Ha majd megérkezik Párisba, olyan leleplezéseket fog tenni, amelyek majd teljes világot vetnek az ügyre. Humberték határozottan megtagadta egy párisi újságíró fogadását.

A bolduri kastély titkai.

(Palik-Ucsevni és a felesége.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

A napokban egy fölötté regényes történet járta be a magyar sajtót arról, mi történt egy éj alatt a bolduri kastélyban. El volt ott mondva, hogy a gazdag Palik-Ucsevni földbirtokoshoz, aki egy fiatal bárónt vett feleségül, a minap váratlanul betoppant az időközben elvált asszony kísérelőjével, valami Liptai nevű budapesti úrral. Az agg férj mód felett dühös lett a látogatás miatt. Nejét és kísérelőjét bezáratta egy hideg, fűtetlen szobába, ahol reggelig étlen-szomjan kintozta őket s végezetül fegyvert fogott rájuk. Másnap aztán holt-betegen távozott a bolduri kastélyból a bárónő s egyenesen a lugosi törvényszékhez hajtatott, a hol férje ellen feljelentést adott be.

Erre a középkorba illő történetre vonatkozólag hiteles forrásból a következőket jelentik ma lapunknak Lugosról:

Köztudomású dolog, hogy Palik-Ucsevni krassó-szörénymegyei földbirtokost fiatal neje, született Glaubitz Flóra bárónő, harmadfél év előtt elhagyta. Távozását az asszony pert indított férje ellen eltartás miatt, mely címen csak évi 4800 koronát követelt. Követeléseivel azonban az összes bíróságoknál elutasított, miután beigazolást nyert, hogy az együttélés felbontására a férj soha okot nem adott.

Köztudomású továbbá az is, hogy Palik-Ucsevni a történetek dacára visszaállítani óhajtott az életközösséget és hogy nejét bírói uton hívta fel a visszatérésre. De neje a felhívás után sem tért vissza, aminek következtében a férj kénytelen volt a válópert megindítani, a mely még most is folyamatban van. Midőn a kuria által véglegesen elintéztet eltartási perben az ítéletet kihirdették, a bárónő hirtelen taktikát változtatott. Másnap a kihirdetés után már Bolduron termett és látván, hogy per utján célját, t. i. dus eltartást, amelyből elváltan kénye kedve szerint élhetne, nem érheti el, kérésre fordította a dolgot és így akarta férjét rábírtani, hogy fogadja vissza, amit az az előzmények után nem tehetett.

Igy állott az ügy, midőn novemberben a bárónő Horváth Gyula dr. ügyvédje kísérelőjében ismét Boldura jött s velük volt Liptai Béla Kornél és Besán Mihály lugosi kir. közjegyző is. Ekkor a bárónő ügyvédje a nevezettek jelenlétében ismét felkérte Palics-Ucsevnit, hogy fogadja vissza feleségét, de ez ismét a leghatározottabban tagadó választ adott, mely visszautasítás azután közjegyzői tanusítványba is befoglaltatott. Mindezekből úgy a bárónő, mint kísérelője jól tudhatták, hogy Palik-Ucsevni semmi körülmények közt sem hajlandó nejét visszafogadni. Ennek dacára azonban a bárónő, most már csak Liptai társaságában, december 5-én újból Boldura érkezett, ott az állomáson egy más vendéget váró urasági fogatot az inas tiltakozása dacára elfoglaltak és a kastélyba hajtatott. Ott Palik-Ucsevnitől most már nem visszafogadást követelt a bárónő, hanem kérte, hogy a távozásakor hátramaradt holmiját adassa ki, a mit Palik-Ucsevni azonnal el is rendelt. Kérte férjét továbbá, hogy adjon neki 100,000 koronát, a mit ha megkap, beleegyeznek a válásba. De férje ezt az ajánlatot sem fogadta el, hanem arra kérte a bárónőt, hogy ügyének elintézését bizza ő is a bíróságra.

Ezek a tárgyalások férj és feleség közt egész nyugodtan, udvariasan folytak le és a bárónő csendesesen fogott holmija összehozásához. Midőn elkészült, előállott két fogat, hogy a bárónőt kísérelőjével és holmiját Lugosra szállítsa. Ekkor Liptai azt a kérést nyilváníttotta, hogy engedje meg Palik-Ucsevni, hogy ott maradhassanak a d. u. 7 órai vonatig, a mit a háziúr, tekintettel a zord időre, szó nélkül megengedett.

esett a temetés, mert így nem csak az itteni cselédség, hanem a külső tanyabeliek is mind itt voltak. Mind — mind láthatták, hogy hogyan temettetem én el a Pistát. A csószné is azt mondta, hogy ennél különben már egy gerófit sem temethetnek!

Panni néni még bizonyára sok mindent mesélt volna a temetés pompájáról, ha kis lányom a bölcsőben el nem kezdett volna nyugtalankodni. De így azután abba hagyta. Felvette a babát s olyan — mondhatnám — kacér lépésekkel sétált vele fel s alá a szobában, mintha semmi, de éppen semmi leverő vagy elszomorító dolog sem történt volna, sőt ha nem csalódtam, egyszer-kétszer a tükörbe is bele pillantott.

Mikor a bady elcsendesedett, oda jött hozzám s az ő mindennapi hangján kérdezte tőlem:

— A tekintetes ur még nem jött meg?

Mondtam, hogy még nem, de azt hiszem már nem késik sokáig. Panni néni hol az ablakhoz megy, hol meg vissza jön felém. Izgemozog, látom, hogy valami furja az oldalát, mondaná is, nem is.

Igazít egyet a kendőjén, azután leül az ágyam mellett levő székre s mi alatt a fekete selyem kótényének szalagját harmonikásra hajtogatja, így szól:

— Mán csak mögmondom a tekintetes asszonynak is, mi járatban volnék az intéző urhoz. Tetszik tudni, hogy virrasztóba jártak ide az asszonyok, előhozakodott az Új Mátyásné, hogy a Hévízi Laci mögvönné a tehenemet.

Mondok, ha kibírja fizetni az árát, elviheti, de hitelbe nem adom. Erről aztán több szó nem esött. Hát most, hogy a temetőből vissza gyűtünk, a zsidó bolt előtt azt mondja az Új Mihályné, hogy a Lacinak nem a tehén köli ám, hanem engem akarna elvinni. Éppen előttem ment a komám, hát mögkérdeztem, mit szólna hozzá? Hát javalotta ő is, meg a Juhász Andrásné is, aki ánya neki. Mondták, jó dolgok, nem kocsmás, mög fog ez böcsülni.

— Hány éves, az a Laci? — kértem.

— Huszonnégy éves, most jött meg nem rég a katonaságtól.

Panni néni pedig testvérek közt megért ötvenet s így nem állhattam szó nélkül, amugy is bosszankodván a halottak fölött.

— Hát aztán nem gondolja meg Panni néni, hogy az csak a pénzéért veszi el magát?

— Mán mért ne vönne el csak azért? — szölt Panna néni sértődötten. — Igaz, hogy az a pár forintom meg az a kis egyetmásom is még meg van s nem szorulok a máséra, de hát azért nem vagyok én sem éppen még öreg — s ezzel kendője alá simítja árulkodó fürtöit — a Maci sem marad örökké fiatal. Meg ha fiatal is, lám a Pista is fiatal volt mégis mög hót.

Ez ellen nincs apelláta, beszéljünk másról!

— Hát még mindig nem tudom, hogy az uramnak mi dolga van ennél az ügynél.

— Hát csak arra akarnám mögkérni a tekintetes urat, hogy azt a kis harmados kukoricát, amit a Pistával „vadoztunk” írni át a

Laci nevére, hogy ősszel, amit a Pista bekapált a Laci törhetné le. Hisz az uraság tán nem vönné rossz néven, ha a Pista helyett a Laci tőri le.

— Hát csak széljon az uramnak, én nem értek az efféle jogi kérdésekhez.

Pár perc múlva megjött az uram s Panna néni sietett az irodába sziv- és kukorica-ügyét előadni.

Én pedig kimerülve a mai napon látottak és hallottaktól, elszenderedtem. Mikor fölbredtem, valami dudolás ütötte meg a fülemet, mely a mellékszobából hallatszott hozzám. Nem voltam hamarosan tisztában mi lehet az? A bölcső üres volt, tehát a babát altatja valaki. De ki? Hallgatóztam — egyre kivehetőbbé váltak a hangok, végre nem kételkedhettem többé, Panni néni elég hangosan adta tudtomra, hogy: „Az kisasszony Pozsonyba, krinolinba”, selymöt lopott a boltba, krinolinba, ne bántson engem az ur, mert az apám földes ur, földes ur, de krinolinba.”

Milyen hálátlan is vagyok! Panni néni az én kis leányomat altatja el evvel az épületes órával, s tudja az isten, mégis olyan rosszul esik látnom, hallanom, hogy Panni néni gyásza a temetéssel véget ért, s Laci a huszonnégy éves siheder pár hét múlva már birtokába veszi a tehenet, s Panni néni oly büszkén hirdetett „egyetmását”.

A délután elmúlt és itt volt az idő, hogy a vasúthoz menjenek és ismét előállottak a fogatok, de most az a meglepő fordulat állott be, hogy a bárónő sehol sem volt található. Eltűnt és csak órák múltán találták meg egy félreeső helyen. Ebből aztán kiderült, hogy a maradásnak valami be nem vallott célja van és a házi ur most már erőlyesen kezdte követelni, hogy a bárónő és rejtélyes kísérelője haladéktalanul távozzanak a házból. De most már Liptai is levetette álcáját és durván utasította vissza Palik Ucsevni felszólítását, ürügyül adva a bárónő rosszulletét. Palik Ucsevni látta, hogy a bárónőnek nincsen semmi baja és újból követte, hogy távozzanak. A bárónő hajlandó volt elutazni, de Liptai közbelépett és reprodukálhatatlan kifejezésekkel nem annyira biztatta, mint inkább kényszerítette a bárónőt a maradásra.

A házi ur látva a teljesen idegen ember garázdálkodását, heves jelenetek támadtak közöttük, a melyektől azonban a bárónő egészen távol állt, de annál nagyobb részt vett benne Liptai, a ki kerekén kijelentette, hogy semmi körülmények közt sem távozik, a bárónőt sem engedi távozni, mert ez a háznak urnője, a ki nek joga van férje lakásban maradni, ő pedig az urnő vendége. Ezek a jelenetek egész éjjel tartottak és csak akkor értek véget, mikor a háziur cselédsége a szobába jött, hogy megtörve Liptai fegyveres ellentállását, karhatalommal eltávolítsa. Itt ismét a bárónő lépett közbe és határozottan kijelentette, hogy e kínos jelenetnek véget kell vetni és ő egy percre sem marad tovább. Így aztán Liptai is feladta az ellentállást és fenyegetőzve távozott.

Ez a valódi tényállása annak, ami egy éj alatt a bolduri kastélyban történt és a mely bevezetésében elmondott perbeli előzményei voltak. A mi pedig a neveléses koholmányt illeti, hogy Palik-Ucsevniak valami hipnotizáló Svengalija szuggerálja a magatartását, ez éppen olyan célzatosan kürtölt mese, mint az, hogy Palik-Ucsevni már valaki javára végrendekezett volna. Ha ebben a turpisságokkal tele ügyben egyáltalán valami szuggeráló Svengali szerepel, akkor az csak Liptai lehet, a ki nek szerepléséről majd abban a perben lesznek jellemző leleplezések, amelyet Palik-Ucsevni magánlaksértés miatt folyamatba tett ellene.

Lipót Ferdinánd főherceg regénye.

(Kilépés a Habsburg-családból.)

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, december 23.

Ugy látszik, nemcsak a szerencsétlenség, de újabb időben már a skandalum is párosával jár. Alig ocsudott még fel a világ abból a kínos szenzációból, hogy a szász trónörökösne egy francia nyelvmenterrel megszökött, ma már azt a nem kevésbé meglepő hírt hozza a sürgöny, hogy megszökött Salzburgból a trónörökösne öccse, Lipót Ferdinánd királyi herceg is, a ki az osztrák-magyar uralkodóház tagja.

E szökésnek szintén szerelmi regény a háttere. Lipót Ferdinánd főherceg hosszabb ideig szerelmi viszonyt szőtt egy ismert bécsi színésznővel, a ki most megszökött. A színésznő oly nagy befolyást tudott gyakorolni a fiatal hercegre, hogy az tökéletesen elvesztette a fejét és vakon cselekedett mindent, a mit a csábító szíren diktált neki. Kétségtelennek látszik, hogy a herceget a színésznő vette rá a szökésre s az ő kezességére történt meg a világra szóló újabb skandalum.

A pikáns regénynek rendkívül érdekes az a részlete, hogy a házasságtörő trónörökösne és szerelmes öccse ma kedveseikkel együtt találkoztak Genfben s most mind a négyen együtt vannak. Ott aztán szövődik tovább a regény és folyik a turbékolás, a míg egy fordulat aligha széjjel nem sodorja az össze nem illő hercegi szerel-

méseket ideáljaiktól: a porból rájuk ragadt nyelvmestertől és a kokott szinpadi csillagtól.

Lipót Ferdinánd főherceg szerelme azonban az egyszerű regénynél mégis többnek látszik. A főherceg levelet írt királyunknak, a melyben bejelenti, hogy az uralkodó-házból kilép, a polgári hangzású *Woelfling* nevet veszi föl és házasságra kel az ideáljával, *Adamovich* kisasszonnyal. Szóval: ő lesz a második *Orth János*...

E rendkívül érdekes szerelmi regényekről ma a következő táviratokat kaptuk:

A főherceg és a színésznő.

Salzburgból táviratozzák:

Ma kitudódott, hogy nemcsak *Frigyes Agost* szász trónörökös felesége, *Antónia Mária Lujza* toscanai hercegnő és ausztriai főhercegnő szökött meg a kedvesével, hanem megszökött a trónörökösne öccse, *Lipót Ferdinánd* ausztriai főherceg is.

Ez az újabb szökés híre a drezdai udvarban leirhatatlan izgalmat kelt. A herceg egy bécsi színésznőt is magával vitt, a kivel hosszabb idő óta szerelmi viszonyban él. Iglauban ismerkedtek meg s azóta a barátságot állandóan fenntartották.

A főhercegről szökése alkalmából nem valami kellemes epizódok kerültek nyilvánosságra. Azt mutatják ezek, hogy a főhercegnek meglehetősen botrányos múltja van, a mely már sok szóbeszédre szolgáltatott okot.

Midőn *Ferenc Ferdinánd* főherceg, a magyar trón örököse, világkörüli utjára ment, hozzászólakozott Lipót Ferdinánd főherceg is. A herceg azonban oly csúnyán viselte magát a hajón, hogy a további skandalumok kikerülése végett kénytelenek voltak őt *Como*-ban partra tenni.

Ezen eset után visszatért Ausztriába és Olmützben viselt katonai szolgálatot. Alig hogy elfoglalta helyét a hadseregben, orvosi tanácsra több hónapra gyógyintézetbe vitték.

Később mint ezredes Krakóba került, de ott egy végtelenül botrányos esetet követett el, a miért rendelkezési állományba helyezték.

Azóta a herceg Salzburgban él. Inkognitóban többször felrándult Bécsbe s ott igen vig napokat töltött színésznő kedvesével. Ezekről a vidám estékről az osztrák császárvárosban sok mindent beszélnek, a melyek azonban Lipót Ferdinándot aligha tüntetik fel valami kedvező színben.

A herceg néhány hét előtt királyunknak levelet írt, tudatva, hogy le akar mondani minden méltóságáról s ezentúl polgári nevet fog viselni. Hogy a király erre a levélre mit válaszolt, nem tudják.

Lipót Ferdinánd főherceg, mint az uralkodóház teljeskorú főhercege, tagja a magyar főrendiháznak is. Az Országgyűlési Almanach idei kiadványa az alábbiakban ismerteti az élet-rajzát:

Lipót Ferdinánd főherceg 1868. december 2-án Salzburgban született, mint toscanai Ferdinánd nagyherceg legidősebb fia. 1883-tól 1887-ig a fiumei tengerészeti akadémiát látogatta és azután a „Fasana” nevű korvetten körülhajózta a világot. 1889-ben sorhajózáslóssá, 1892. október 25-én első osztályú sorhajó-hadnagygyá nevezetett ki. 1894-ben mint első osztályú százados a 8-ik gyalogezredben, Brunnbe és 1897-ben mint őrnagy a 45. számú gyalogezredhez Przemyslbe helyeztetett át, ahol 1899. április 6-án alezredes lett. 1900. október 1. óta ezredes a 81. számú gyalogezredben Iglauban. Az aranygyapjas-rend vitéze.

Kilépés az uralkodóházból.

A „P. Lloyd” — mint lapunknak táviratban jelentik — rendkívül érdekes részleteket kapott ma Bécsből, igen megbízható helyről. *Lipót Ferdinánd főherceg regényéről*. Ezek a részletek így hangzanak:

Ugyanakkor, mikor a szász királyi házban az ismeretes dráma lejátszódott, mely a trónörökösne megszökésével ért véget, az osztrák-magyar monarchia uralkodó családjában is ehhez hasonló rendkívüli és szokatlan eset történt. *Lipót Ferdinánd* főherceg, a szász trónörökösne fivére, egy polgári származású hölgy kíséretében, akit már tavaly nőül akart venni, Svájcba utazott és ezzel kapcsolatban kilépett az uralkodóházból.

A főherceg afférje már hosszabb ideje folyik és a ma kipattant titok beavatott körökben nem meglepő, ámbar ott is elég nagy feltűnést kelt.

Lipót Ferdinánd szerelmi regénye már a múlt évben drámai fordulatot vett. A főherceg a szóban forgó hölgygyel, *Adamovich* kisasszonnyal, hosszabb idő óta szerelmi viszonyt folytat. *Adamovich* kisasszony polgári családból származó leány, három nővér közül a legfiatalabb s szépsége révén az osztrák császárvárosban bizonyos hírességre tett szert. Egy ideig színi pályán működött, a hol meglehetősen sikerei voltak és széles körű ismeretségnek örvendhetett.

A főherceg *Adamovich* kisasszonnyal *morganatikus* házasságra szándékozott lépni. Már vásárolt is számára Bécsben a Cottage-ban egy gyönyörűen berendezett villát, a mely azelőtt *Kister* udvari színházi karnagy tulajdona volt.

A mikor mérvadó helyen megtudták, hogy a herceg *Adamovich* kisasszonnyal házasságot akar kötni, a legerélyesebben közbeléptek s így aztán sikerült a herceget szándékától eltéríteni. Lipót Ferdinánd kénytelen volt elhagyni Bécsset s Bonnba egy szanatóriumba ment, a hol fél esztendeig tartózkodott. A mikor az intézetet elhagyta, rendkívül visszavonult életet élt. Többnyire Salzburgban, szülei házában lakott.

Katonai szolgálatot a 81-ik ezredben teljesített, azonban egy esztendei szabadságot kapott. Mikor szabadságát megkezdte, már akkor tudták, hogy katonai pályája véget ért.

Utóbbi napokban a főherceg oly lépést tett, mely csak azzal hasonlítható össze, amit annak idején a szerencsétlen *Orth János* követett el Lipót Ferdinánd levelet intézett a királyhoz, a melyben kijelentette, hogy az uralkodó családból és az osztrák-magyar hadseregből kilép. Együttal visszaküldte az udvarnak összes rendjeleit, ezek közt az aranygyapjas rendjelet is.

A főherceg a jövőben a *Woelfling* nevet fogja viselni. Kétségtelen, hogy most már keresztülviszi szándékát s *Adamovich* kisasszonnyal házasságot köt.

Az uralkodó-családból történt kilépését kétségen kívül elfogadják s a királynak egy ily értelmű elhatározása már a legközelebbi napokban nyilvánosságra jön.

Lipót Ferdinánd első szerelme.

Lipót Ferdinánd főherceg, ki mostani teltével regénybe illő, érdekes alak lett, a világ többet beszél, mintha akár győztes hadjáratot vezetett volna, nemcsak szerelmi históriája révén, de egyébként is igen érdekes ember.

Harmincnégy éves, jókedvű, élénk természetű és tulságosan vig férfi, aki ellensége minden ceremóniának. Nevezetes kedvtelése, hogy Bécsben sokat járt polgári családok körébe. Itt is mellőzte a fészességet, s megtette, hogy bejelentés nélkül tett látogatásokat, mint akármely polgári fiatal ember.

Ma nem lett volna főherceg, akkor is bi-

zonyára nagyon szívesen látják kitűnő társalgása révén, melylyel mindenkit elragadott. A tréfának, sőt az erősebb fajtájának is barátja volt mindig. A színházak levegőjében is ott-hon érezte magát, s szoros baráti viszonyban élt több színésszel, zeneszerzővel, festővel, íróval.

Akik közelebről ismerik, tudják, milyen rendkívüli észtehetsége van. Politikai elveit illetőleg a legszélsőbb radikális, majdnem anarkista.

Mostani szerelme nem az első. *Don Carlosnak*, a spanyol trónkövetelőnek leányát *Donna Elvirát* szerette, s érzése viszonzásra is talált. Mégis, úgy esett, hogy ez a regénye, mely hat év előtt kezdődött, szomorú véget ért. Politikai tekintetből nem lehettek egymáséi a szerelmesek. *Donna Elvira* később megvigasztalódott, s az elmúlt tavaszkor megszökött *Folchi* festővel Olaszországba, a narancsok és a forró szerelmek hazájába.

Az egykori vőlegény most követte volt menyasszonya példáját és megszökött azzal, akit szíve másodvirágzásában megszeretett.

A trónörökösné és a nyelvmester.

Lipót Ferdinánd herceg nővére, *Antónia Mária Lujza* főhercegnő és szász trónörökösné, a kinek szökése, mint már megirtuk, tegnap vált nyilvánossá, ez alatt vigan és minden lelkiismeretfurdalás nélkül éli boldog szerelmét „barátjával”, a csinos francia nyelvmesterrel.

A hercegnő december közepétől titokban, egyedül elhagyta Drezdát s Salzburgba ment a szüleihez. A december 12-ére forduló hajnalon pedig Salzburgot is elhagyta s külföldre utazott. Forrásaink egybehangzóan konstatálják, hogy a hercegné kétszeri váratlan utazásának, jobban mondva menekülésének „családi viszálykodás” az oka. A hercegné boldogtalan házasságát élt a férjével, az említett napon heves jelenet játszódott le közöttük, amit nyomon követett a szülői házba való menekülés, majd a futás bele a nagy világba.

A hercegasszony tragédiája Drezdában nagy szomorúságot s kínos lehangoltságot okoz az udvarnál. A télen elmarad minden nagyobb udvari ünnep, még újévi fogadás sem lesz. Sokan a szász király hirtelen támadt megbetegedését is ezzel a dologgal hozzák kapcsolatba.

Az ő regényének ez a rövid története:

Frigyes Agost és *Lujza* hercegnő házasságából öt gyermek származott. A trónörökösné nem titkolta, hogy férjét nem szereti. Udvarhölgyei előtt gyakran szidta férjét, akit zsugorinak és kellemetlennek mondott. Két év előtt egy gyermekori barátjának írt levelében eként panaszkodik:

Ki nem állhatom ezt a trónbábut, akit erőszakkal a nyakamba vartak. És én reméltem, hogy a trón, a korona által kielégített hiúság ellensúlyozni fogja az ellenszenvet, amit ez ember iránt érzek. Csalódtam, pedig már négy gyermekem van tőle. Isten bocsássa meg gonosz gondolataimat, de ha véremnek tudok is még parancsolni, a szívemnek már nem tudok. Jó Isten, mi lesz ennek a vége?

Berlini beavatott körökben kétségtelennek tartják, hogy a trónörökösné a francia nyelvmesterével szökött meg. A drezdai udvarnál mindenki tudta, csak a férj nem, hogy *Lujza* trónörökösnének viszonya van a francia nyelvmesterével. *Lujza* nem is csinált nagy titkot belőle. Minduntalan együtt lehetett őket látni. A trónörökösnék feltűnt a gyakori együttléte a egy alkalommal az udvari személyzet jelenlétében megkorholta ezért a feleségét. A trónörökösné sirva szaladt lakosztályába, a honnan egy hétig ki sem mozdult.

A francia nyelvmester csinos külsejű, de egészen jelentéktelen fiatal ember. Két év előtt

került az udvarhoz. Eleinte viszonya volt a drezdai udvari színház egyik tagjával, de a trónörökösné egyenes felszólítására a színésznőt elbocsátották a színház kötelékéből. A színésznő most a *Berliner Theater* tagja.

Lujza *Antónia Mária* főhercegnő, a szász trónörökösné neje, legidősebb leánya *IV. Ferdinánd* toscánai nagyhercegnek és *Alice* főhercegnőnek, a ki a néhai *Károly* párizsi hercegnek leánya. 1870. szeptember 2-án született Salzburgban.

A trónörökösné leánykorában sovány és sápadt volt, ma egyike a legszebb és legtemperamentumosabb asszonyoknak. Termete közép, de gyönyörűen szabályos. Hamvas arcáról ragyog az egészség és az életkedv. Tömör világosszöke haját koszoruban hordja. Hangja lgy és behizelgő, modora egyszerű és kedves. Megjelenése még ma is, 32 éves korában, leányos. A főhercegnő gondos nevelésben részesült s atyja kívánságára a sport számos ágát is gyakorolta. Kitérően uszik, lovagol, biciklizik, teniszezik és lő. Nagy olvasottsága s írásaiban finom könnyed stílusban.

Érdekes, hogy a szász trónörökösné jól beszéli a magyar nyelvet is. *Fületiner* százados, a bécsi hadapród iskolán a magyar nyelv tanára oktatta őt a magyar nyelvre.

A trónörökösné leánykorának legnagyobb részét Salzburgban szüleinél töltötte. Salzburg népe nagyon szerette a nyájas és jótékony szívű főhercegné asszonyt. Férjével a moritzburgi kastélyban egy vadászat alkalmával ismerkedett meg. A házasságra akkor még nem gondoltak, csak később jöttek a közvetítők. 1891. november 21-én volt az esküvő Salzburgban, mely imponáns ünnepen adott kifejezést a főhercegnőhöz való ragaszkodásának.

Szökés — négyesben.

Egy salzburgi távirat azt az érdekes részletet közli, hogy most már bizonyosnak látszik, hogy *Lipót Ferdinánd főherceg a nővérével, a szász trónörökösnével egyszerre szökött meg Salzburgból.*

Az elindulás azonban külön-külön történt, hogy ne legyen annyira feltűnő. Először a trónörökösné utazott el, aztán a herceg és Münchenben találkoztak. Itt már várt rájuk a herceg kedvese, a bécsi színésznő, a kivel együtt folytatták utijukat Genfben. Es itt csatlakozott hozzájuk a trónörökösné kedvese: *Giron* nyelvmester.

A kettős pár tehát ez idő szerint Genfben tartózkodik, a hol nem ének másnak, csak a szerelemnek.

Drezdai távirat szerint a trónörökösné boldog állapotban van s lebetegedését májusra várja.

Az a hír érkezett, hogy a szerelmesek ma visszautaztak Münchenbe. Más forrásból viszont azt jelentik, hogy *Lujza* hercegasszony és *Giron* ur még mindig Genfben van és valószínű, hogy *Lipót Ferdinánd* és kedvese sem utaztak még tovább.

A trónörökösné udvartartását ma feloszlatták.

A lesújtó eset miatt ma az összes drezdai színházak zárva vannak. Drezdában már régóta tudják, hogy a trónörökösné nem tudta megszokni a szász udvar szigorú etikettjét. A trónörökösselel való viszonya egyre feszültebb lett. Valahányszor nem jelent meg az udvari ünnepélyeken, ezt mondták a környezetben:

„A hercegnő ma ismét házi fogságot kapott.”

A drezdai udvari körök felfogása szerint a hercegnő hűtlenségét nem lehet azzal menteni, hogy a férje beteg, mert a trónörökösné soha sem volt beteg.

Családi perpatvarok.

Rendkívül érdekes dolgot sürgönyöznek drezdai értesülés alapján Berlinből. A szász trónörökös és megszökött feleségének furcsa családi életébe enged bepillantást ez a leleplezés.

Albert szász király betegsége alatt történt, hogy a trónörökös és neje között nagyon kínos jelenet fejlődött ki. A szóváltásba beleelegyedt *Lipót Ferdinánd* főherceg is és nővére védelmére kelt. Erre azután a főherceg és a trónörökös veszték össze s a dolog tetllegességre került.

Az a csonttörés, mely a trónörökösöt nemrégiben állítólag vadászat közben érte, ennek a párbeszédnek volt a következménye, s a főherceg hevesvériségének és erejének jele.

A pikáns családi ügy ezzel még nem ért véget. Az elvert trónörökös kitöltötte a bosszúját feleségén. Drezdába visszautazván, a feleségét annak fivére miatt szenvedett kellemetlenségért megverte. A trónörökösnek ennek következtében Salzburgba utazott.

A szász trónörökös és neje között az elválás nem lehetséges. Még a pápa sem adhat erre engedélyt, mert öt gyermekük van. Annak a gyermeknek törvényesége, kit a trónörökösnek szíve alatt hord, formáságok tekintetében minden kétségen kívül áll. A trónörökösnek lebetegedését öt hó múlva várják.

A szász trónörökösnek és a francia nyelvtanár s velük együtt a trónörökösnek fivére *Lipót Ferdinánd* és a párja nyolc nap óta Genfben élnek. A „Hotel Angletterre” a boldogság háza, itt laknak teljesen visszavonulva a világtól.

SZÍNHÁZ ÉS IRODALOM.

A színház műsora:

Szerda: Délután: *Ezeregy éjszakája*, tündéregre. Este: Nincs előadás.
Csütörtök: Délután: *Napfogatkozás*, operette. Este: *Szent-Iván-éji álom*, tündéregre. (Páratlan bérlet.)
Péntek: Délután: *A cigánybáró*, operette. Este: *Niobe*, operette. (Páros bérlet.)
Sombat: *Balassa Bálint*, vígjáték. (Páratlan bérlet.)

* **Jótékonycélú előadás.** A szerdán délután fél három órakor kezdődő jótékonycélú színelőadás tiszta jövedelmét tudvalevőleg az ingyen ken, ér és népkönyha javára ajánlotta fel az igazgató. A közönség bizonyára támogatni fogja a színházat nemes törekvésében. Az esetleges felülfizetések hírlapilag nyugtáztatnak. A helyárak, melyeket a rendes árak felére szállítottak le, a következők: proscénium páholy 5-34 kor., elsőemeleti középpáholy 4-68 kor., alsó vagy első emeleti páholy 4 kor., második emeleti páholy 2 kor., támlásszék a nullás és első három sorban 1 kor., a 4, 5, 6 és 7 ik sorban 80 fill., a többi sorban 68 fill., második emeleti erkély az első sorban 54 fill., a 2-ik és 3-ik sorban 40 fill., a többi sorban 34 fill., a harmadik emelet első sorában a közepén 34 fill., a többi sorokban 28 fill., közép karzat 20 fill., oldal karzat 14 fill.

* **Mégis huncut**... „*Bob* herceg”-nek, a Népszínház legújabb kasszadarabjának tegnapi előadását derűs intermezzo tarkította. Az egytől-egyig megtelt páholyok egyikében *József Agost* főherceg ült, aki az előadást látható gyönyörűséggel élvezte. De már az első felvonásban kicsibe mult, hogy ez öröme keserű mellékizt nem kapott. A tancképi után ugyanis, melyet *Fedák Sári* ebben a felvonásban énekel és lejt, ez a mondat következik: „*Mégis huncut a német!*” amit a közönség chauvinisztikusabb része persze nagyon halásan fogad. *Fedák* kisasszony, aki tudvalevőleg rövidlátó, nem vette észre a főherceget és mikor a kupléval végzett, most is

hozzátette: „Mégis . . .” Többet azonban már nem mondhatott, mert *Konti*, a loyális Konti, aki nem feledkezett meg arról, hogy az uralkodó család egy tagja is jelen van, hirtelen fölkapta a karmesteri pálcát és ebben a pillanatban a nagy dob és utána az egész zenekar megszólalt. Kontit ezért az ügyes beavatkozásért többen megtapsolták. Később még egy *Nessi-kuplé* is van a darabban, a melyet *Kovács Mihály* énekel. Ez a kuplé, mely a hadsereget szelid gunnyal illeti, tegnap teljesen elmaradt.

* A „Vasárnapi könyvtár” érdekes kis füzetek között különös figyelemre tarthat számot a II. évfolyam 13. száma, melyben *Hoitsy Pál* „Pillantások a természet-tudomány jövőjébe” címen, szokott népszerű modorában korunk legfontosabb kérdéseit és fölfedezéseit fejtegeti. Mindenek előtt tövid, de mégis egyetemes és könnyen áttekinthető képet nyújt a természet-tudományoknak száz év előtti kezdetleges állapotáról, s aztán sorra veszi a csillagászat, a géptan, a fizika, a vegytan és az orvosi tudományok bámulatos fejlődését az utolsó század alatt, s végül a tudomány jövőjéről elmékedik az utolsó fejezetben. Ez a *Hoitsy* kis könyvének a foglalatja, de persze, fűszererzve a tudós elme sziporkázó ötleteitől és nagy gondolatától, melyeket csak az ösmerhet meg a maguk egész szépségében és erejében, aki végig olvassa az érdekes és értékes füzetet. Ara a kis füzetkének 40 fillér, kiadta a Franklin Társulat Budapesten.

* A Kis Lap harminc éves múltja után is olyan fürge és eleven, mint mikor *Forgó bácsi* az első sorokat írta beleje. Most is a régi lelkesedéssel végzi fontos tisztét: tanítja és mulattatja az édes magyar haza jövődébéli reményeit! A Kis Lap-ot a magyar irodalom legjelesebbjei írják, élükön *Benedek Elekkel*, az ifjúsági irodalom rég kipróbált harcosával. A Kis Lap változatos egymásutánban közöl hosszabb és rövidebb elbeszéléseket, verseket, leírásokat, különféle apróságokat és *Forgó bácsi* postája a régi szeretettel működik és foglalkozik a Kis Lap minden hozzája forduló olvasójával. A Kis Lapnak azonban van még egy előnye: az, hogy a legolcsóbb magyar képes gyermekújság, a mennyiben előfizetési ára $\frac{1}{4}$ évre csak 2 kor. Nincs oly szüle, a ki gyermekének ezt a szívet, lelket gyönyörködtető, gyermekújságot meg nem szerezhetné, mely fölér a legjobb karácsonyi ajándékkal. A Kis Lap megrendelő címe: Kis Lap kiadóhivatala, Budapest, Kerepesi ut. 54.

Az árvák karácsonya.

(Ünnep az árvaházban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

A jótékony és szeretet tartotta ma ünnepét az árvaház falai között. Ezt az ünnepet jelentette a csillogó, gyertyafényes karácsonyfa, melyet az árvák számára állított fel a nemes szívek áldozatkészsége. Beköltözött a karácsonyi hangulat az árva gyermekek otthonába és szívreható melegével őket is oly boldogokká tette, mint a többieket, kiket a szülők szeretete vesz körül.

A karácsonyfa-ünnepély délután öt órakor kezdődött az árvaház nagytermében. Mikor az urhölgyek és úrak, kik az árvák örömeiben gyönyörködni eljöttek, a terembe léptek, ott állott már a szeretet ünnepének jelképeként a karácsonyfa minden jóval megrakva, teli gyertyalánggal, csillogó arannyal, ezüsttel. Alatta pedig hosszú asztalokon a gyermeki kívánságnetovábbja: százféle játék, ragyogó karácsonyi csecsebecsék, színes tarkaságban a pirosnyelvű Krampuszoktól a komoly tanszerekig minden.

Az ünnepélyen megjelent az árvaház női választmánya *Urbán Ivánné* fővédőasszonnyal élén. Ott volt *Institúris Kálmán* polgármester, *Simay István*, *Abrai Lajos*, *Pesgay Lajos dr.*, a minorita rend tagjai közül többen, *Balázs Ferencz* árvaházi igazgató és még igen sokan.

Mikor már mind együtt voltak a vendégek, felesendült az ének: „Dicsőség Istennek!” Ezután egy apró leányka állott elő s néhány soros, kedves külteményt szavalt. Majd a „Fohász” című ének után három kis leány szavalt egy költeményt. Az „Árva leány”-ról szóló énekszám elhangzásával egy fiú adott elő köl-

teményt, majd felváltva ének és szavaltat következett, mely után egy nagyobb fiú köszönetet mondott a jótévedőknek.

Ima következett erre, melynek elhangzásával *Simay István*, az igazgató-választmány tagja, záró-beszédet tartott. Szépen szólott a szeretetről, ezután pedig az árvák sorsáról, felémelve, hogy maga is árvaházban nevelkedett. A beszéd a jelenlevőket mélyen megráztotta.

Az ünnep befejezésekként az árváknak kiosztották az ajándékokat s a gyermekek imádsággal és boldogsággal vonultak el Jézus születése ünnepén.

Harc a hozományért.

(A menyasszony a páholyban.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 23.

A napilapok legutolsó oldalán van egy sűrű nyomott rovat, a melynek hihetetlen nagy sz olvasó publikuma. Naponta találunk ebben a rovatban érdekes apróhirdetésekre, amelyek világgá kürtölik a százezer forintos árvalány megható sóhaját, aki is ismeretség híján ezuton keres élettársat; bármint derék gentlemant, aki hajlandó a kisasszony százezeirel elfogadni szeplőtlen ifjúságát. Az ilyen nyomtatott sóhajokra rendszeren egész paksaméta levél, fénykép a válasz.

Az ország minden részéből jönnek a levelek, hogy X. Y. ur, akinek ugyan nincs szilárdabb alapja a sárteken a jelleménél, hajlandó a szomorú árva megvizsgálására. Pár nap után X. Y. ur levelet kap:

„Tisztelt uram! Az a bájos hajadon, aki 110 ezer forint hozományával férhez óhajtott menni, általában kéreti uraságodat, sziveskedjék fényképét megküldeni.

Tisztelettel,

Nagy Jakab Jenő.

Jön a fénykép és indul a második válasz X. Y. urnak, hogy így meg úgy, sziveskedjék tudomásul venni, mennyire megtetszett férfias külsejét ábrázoló fényképe a kisasszonynak, aki alig várja már, hogy vőlegényével megismerkedjék. A kisasszony azonban éppen ma Prágába utazott és minthogy *Nagy Jakab Jenő* urnak az ügylet megkötése végett hozzá kell utaznia, kér ötven forintot X. Y. urtól utiköltségre. Az ötven forint is megérkezik és X. Y. ur többé híret sem hallja sem *Nagy Jakab Jenő* urnak, sem a menyasszonynak. Várja, várja: de hiába várja.

Ilyen történetek egész garmadával terhelik *Nagy Jakab Jenő* lelkiismeretét. Hirdetéseit széles ez országban, sőt azon túl is valósággal lázba borították a hymen láncaira éhes legényembereket. A büntető-törvénytörvények előtt jókora zsák fénykép a bizonyossága annak, milyen olvasottságnak örvendtek a napilapok amaz utolsó oldalának a hírei.

De valamennyi történet közül a legérdekesebb a *Döbröczy György* ur esete.

Történt, hogy egy 60.000 koronás árvalány jól ismert hirdetésére levél érkezett a jó vidékről *Nagy Jakab Jenő* urhoz. Egy *Döbröczy György* nevű vendéglős írta. Az első formalitások után, amelyeket a posta gombolyított le, váratlanul a fővárosba érkezett *Döbröczy*.

— Eljöttem megismerkedni azzal a leánnyal.

— Nagyon helyes, — mondta *Nagy Jakab Jenő*. — Hanem kérek mindenekelőtt 100 koronát az eddigi költségeimre.

— Tessék . . .

Döbröczy fizetett, aztán megállapították a továbbiakat.

— Az ismerkedés nem megy olyan egyszerűen, mint ön gondolja, — magyarázta *Nagy Jakab Jenő*. Mindenekelőtt sziveskedjék páholyt vásárolni ma este a Népszínházba, aztán átmenyünk vacsorálni az Orientbe. Természetesen pezsgő is legyen. A vacsorát azonnal megrendelhetjük.

— Helyes, — mondta a vőlegényjelölt és már előre örült a pompás mulatságnak.

A színházban azonban majd leesett a lábáról: amint belépett a páholyba, első tekintetre látta, hogy a gazdag menyasszony közönséges kiöltözött cseléd, durva kezekkel, paraszt modorral; a „néni” pedig, aki gardirozta, a nők meghatározhatatlan klasszisából való. Az ismerkedés rövid, hideg és kiábrándító volt. A folytatása pedig ma a budapesti büntető törvénytörvények előtt játszódott le, több hasonló eset kíséretében.

Nagy Jakab Jenő két évi fegyházba küldte a törvénytörvények, hogy ideje legyen filozofálni a gazdag árvalányok történetéről, amelyet olyan ügyesen kísérelt. Az elítelt felebbezett.

Az aradi püspöki szék.

(*Wlassics* levele *Metianu* érsekhez.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

Hivatalos okmány is van már arról, hogy a király nem találta megerősíthetőnek *Mangra Vazul* vikárius urat az aradi püspöki székben.

Ez az okmány *Wlassics Gyula* vallás-és közoktatásügyi miniszter leirata, melyet *Metianu János* metropolita-érsekhez intézett. A leirat f. évi december hó 17-ről van keltezve s a nagyszabeni érsekség hivatalos lapjának, a *Telegraful Romanak mai* — december 23-iki — számában jelent meg.

A hivatalos leirat, melyet az említett újság minden kommentár nélkül a lap élén közöl, szó szerinti magyar fordításban így hangzik:

4485

eln. sz.

Főméltóságú

Metianu János gör. kel. román metropolita érsek urnak,

Nagy Szebenben.

Főméltóságú Érsek és Metropolita Ur!

Ő császári és apostoli királyi felsége f. évi december hó 15 én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával nem kegyeskedett megerősíteni *Mangra Vazul* nagyváradi gör. kel. román vikáriusnak és protosinczellusnak a f. évi június hó 12 én tartott egyházmegyei zsinatban aradi román püspökké történt megválasztását.

Erről, hivatkozással Főméltóságodnak f. évi június hó 27-én kelt 204. számú előterjesztésére, az értesítések visszazármaztatása mellett van szerencsém Főméltóságodat értesíteni azon megkeresésem kíséretében, hogy a fent nevezett meghatalmazásomhoz mérten sziveskedjék saját hatáskörében és az érvényben levő szabályoknak megfelelően minél előbb megtenni a kellő intézkedéseket az üresedésben levő aradi gör. kel. román püspöki szék betöltésére.

Fogadja Főméltóságod őszinte tiszteletem kifejezését.

Budapest, 1902. december 17.

Wlassics s. a.

E leirat nyomán *Metianu* érsek az értesítést megküldi most az aradi egyházmegyének az új választás kitűzése és megtartására, a mi a kultuszminiszter rendelkezéséhez képest a legközelebbi idő alatt meg fog történni.

A gyoroki vasuti szerencsétlenség

(Kit terhel a felelőség?)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

Az aradi törvényszék előtt egy vasuti katasztrófa ügyében folyt ma tárgyalás. Györök és Paulis állomások között történt a folyó évi január hó 14-én, hogy két vonat összeütközött, s a szétroncsolódott kocsik agyonnyomták *Farkas* Zsigmond fékezőt, ki mellett még sérüléseket szenvedett *Vincze* Ferenc, *Barcsik* Károly, *Nagy* Endre és *Mallár* István. Az összetört kocsik folytán támadt kár 34,942 korona 6 fillér.

Az összeütközés megtörténte miatt vád alá helyezték *Hajdu* Arzén vonatvezetőt, *Szabó* István váltóért, *Mátyásfi* Géza mozdonyvezetőt és *Kiss* Imre forgalmi hivatalnokot. Valamennyien mint vádlottak álltak ma a törvényszék előtt.

Hajdu vallomása szerint az összeütközés *Kiss* Imre hivatalnok mulasztása miatt történt. *Kiss* nem írta alá a menetlevelet, hanem egyszerűen szóval indította tovább Györökon a vonatot. Megjegyzi, hogy az olyan állomásokon, melyeken csak egy percig áll a vonat, szokásban van ez, s ily esetben a vonatvezető írja alá a menetlevelet.

Kiss Imre hivatalnok azt állítja, hogy a vonatot nem lett volna szabad kiindítani az állomásról. Tagadja, hogy az indítás az ő rendelkezésére történt.

Szabó István váltóór azzal védekezik, hogy el volt romolva a jelző harangja. A vonatot tévedésből bocsátotta ki anélkül, hogy a hivatalnok megvizsgálta volna a váltót.

Mátyásfi mozdonyvezető állítása szerint, neki kötelessége volt megindítani a mozdonyt, mikor erre a vonatvezető megadta a jelt. Ovattosságból megkérdezte a vonatvezetőt, s később a váltóért is, hogy volt-e jelezés az indulásra, s azok azt mondták, hogy igen. Az állomásból kiérve, a ködben nem látta a szembe jövő vonatot, s nekiment.

A törvényszék, a vádlottak kihallgatása után, a vizsgálat kiegészítését rendelte el, s ezzel a központi vizsgálóbíró bizta meg. A vizsgálat kiegészítése a szolgálati szabályok beszerzése, s ezek alapján szakértők meghallgatása miatt vált szükségessé, hogy vajon a szabályok vonatkozó pontjait betartották-e, vagy nem. Ezenkívül irásszakértőkkel megállapították, hogy a váltóór jegyzőkönyvében lévő s a harang javítására vonatkozó gyanus bejegyzések nem hamisak e.

A vizsgálat kiegészítéséig a tárgyalást elnapolták.

Öngyilkosság a várban.

(Életunt 33-as rognata.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, december 23.

Ma reggel, hajnalhasadás előtt, amikor még köd borongott az aradi vár sáncai fölött, az egyik legénységi szobából hatalmas dörrenés riasztotta föl a még alvó katonákat.

Rendkívüli sürgős-forgás támadt erre a várban s a szerte-szét ballagó katonák egy pillanat alatt ott voltak a legénységi szoba előtt, honnan a lövés eldördült. Csakhamar megérkeztek az álomból felvert tisztek is, kik megállapították, hogy öngyilkosságot követett el egy baka.

Hogy ki volt, azt hamarjában nem tudták, mert az öngyilkos feje annyira össze volt roncsozva, hogy nem lehetett ráismerni. Csak az ágy fölött a falon függő tábláról tudták megállapítani, hogy az ágy, melyen az öngyilkos fektült, *Teodor* Milos újonc, aki most októberben vonult be három évi szolgálatra. Így aztán megállapították, hogy az öngyilkos *Teodor* Milos.

Teodor Milos reggel fél 6 órakor felült az ágyra és szolgálati fegyverével a szájába lőtt. A golyó szétroncsolta az újonc fejét és azután

a falról levert egy csomó vakolatot s jó mélyen hatolt be a tömör építménybe.

Teodor Milos *otlakai* ember volt. A századnál igen jól viselte magát s mindenki szerette. Öngyilkosságának okát egyhamar nem is tudták kideríteni. Soha büntetése nem volt, értelmes ember volt, aki kedvében járt főbbvalóinak, ami miatt ezek meg is kedvelték.

Néhány *otlakai* katona csakhamar megadta a rejtély kulcsát. Sötét szerelmi dráma esett hőse *Teodor* Milos, akinek csak az volt a baja, hogy szép, kackiás fiatal felesége volt otthon s hogy ő nem örködhette az asszonyra.

Teodor Milos fiatal házas volt, mikor beosztották katonáékhoz. Felesége nagyon csinos s szemet vetett rá a falu sok legénye. *Teodor* sötét sejtelmekkel a szívében hagyta ott a fiatal menyecskét s mindennap leste a híreket, hogy mi történt otthon.

Ma végre meghallotta azt, a mitől rettgett. Hogy ki mondta el neki, azt talán soha meg nem lehet tudni. Elég az hozzá, hogy *Teodor* Milos megnyomta a ravaszt, mely meghozta neki a halált.

HIREK.

Karácsonyi ajándékunk.

— A Nagy Képes Naptár szétküldése. —

Arad, december 23

Az Aradi Közlöny 1903. évi Nagy Képes Naptárának szétküldését a mai napon folytattuk.

A vaskos művet, mely valósággal hézagot pótol és egy családban sem nélkülözhető, az Aradi Közlöny minden előfizetője úgy helyben, mint vidéken kézhez kapja a karácsonyi ünnepekre.

Ma már a vidéki előfizetői második részének címére indítottuk utnak a naptárt. Mivel több ezernyi könyv elküldéséről van szó, természetes, hogy a szétküldés nem egyszerre, hanem csoportokba osztva történhetik. A mire ezennel felhívjuk tisztelt előfizetőink figyelmét, nehogy félreértés támadjon abból, hogy némelyek előbb, mások később jutnak az Aradi Közlöny ajándékának birtokába.

Megjegyezzük, hogy a naptárt most csak azok kapják meg, a kik előfizetési díjakkal nincsenek hátralékban. A hátralék kiegyenlítése után a naptárt azonnal expediálni fogja a kiadóhivatal.

Helybeli előfizetőinknek a szép képmény kötésbe foglalt, pompás illusztrációkkal és gondosan összeállított címtárral készült naptárt rendes kihordóink által fogjuk kézbesíteni, még pedig karácsony első napján.

Karácsony-est.

— A legszebb ünnep. —

Arad, december 23.

Holnap este, mikor leáldozik a nap, s a sűrű téli ködben fölveri tanyáját a sötétség, elfogják homályosítani a villamos lustterek s a gáz-csillárok fényét a karácsonyfák apró gyertyáskái. Kigyulad a Jézus születését hirdető karácsonyi csillag, melynek szelid fénye belopozik szívünkbe s oly jól esik annak boldogító hatása alatt az élet fáradalmaitól megpihenünk.

Jól esik hallanunk azt az angyali szót, mely ezt mondja: „Nagy örömet hirdetek népek, mely az egész népnek öröme lesz...”

Igen, a karácsonyi öröm öröme lesz az egész népnek, az egész emberiségnek, mert az

üdvözítő születése a népek és nemzetek sorát felölelő ujjaszületés eszméjét hordozza méhében, mert kezdetét jelenti egy új világrendnek, a béke és a szeretet uralmának, melynek meg fog hódolni a föld kerékességén minden lelkes teremtvénye az Istennek.

Itt van a megváltó születésének éjszakája, melyet az emberiség a szeretet, a béke magasztos ünnepévé avatott fel. Vigadozik, örvend minden élő lény, hiszen olyan jól esik köznapi lelkünknek levetkőzni néhány órára a hétköznapi gyötrődést, a munka, a kenyér utáni hajsza nehéz küzdelmeit s beletemetkezni az ünnep miszticizmusába, örülni az örvendőzökkel s a karácsonyfa csillogásában egy szebb jövőt reményelni.

Karácsonyfa! . . . van-e poétikusabb, aranyosabb szimbóluma világeseménynek, mint a Jézus születésének ez az édes emlékeztetője. Van-e ember, akinek arca föl nem vidul a gyermeki öröm láttára, aki öreg korában is gyermeki szívvel ne várná az angyal cseppet, a Jézuska eljöveteleit . . .

Ezen az estén boldog az egész keresztény világ. Légy üdvöz te bájos, édes karácsonyest, aki megelégedést és örömet nyújtasz a mi fáradt lelkeinknek. Boldog ünneplést! . . .

— Személyi hir. *Márki* Sándor dr. kolozsvári egyetemi tanár, a tudós történésirő, a karácsonyi ünnepekre Aradra érkezett.

— *Lambsdorf* külügyminiszter Budapesten. Budapestről táviratozzák, hogy *Lambsdorf* gróf orosz külügyminiszter ma Lemberg felől Budapestre érkezett. Holnap folytatja útját Szófia felé. Budapesten a legszigorubb inkognitóban tartózkodik és senkit sem fogad. A „Hungária” fogadó igazgatójának meghagyta, hogy itt időzéséről senkinek felvilágosítást ne adjon, különben azonnal kihurcolkodik.

— Házasság az udvarnál. *Pozsonyból* táviratozzák: Ma délelőtt a város közgyűlésén *Brolly* Tivadar polgármester bejelentette *Mária Anna* főhercegnőnek *Illés* parmai herceggel eljegyzését. A közgyűlés elhatározta, hogy üdvözlő feliratot küld a főhercegi családnak, a feliratot küldöttség fogja átadni.

— Új év a politikában. Fővárosi tudósítónk sürgönyzi: Az újév alkalmából *Szell* Kálmán miniszterelnököt *Hódossy* Imre, *Apponyi* Albert gróf házelnököt pedig *Rohonyi* Gyula fogják a szabadelvűpárt nevében üdvözölni.

— A végrehajtók vakációja. Tenger keservünkben csöppnyi öröm, hogy legalább a szent ünnepek alatt nem kopogtatnak be sehova az adóvégrehajtók. *Lukács* László pénzügyminiszter bizalmas leiratot intézett az ország valamennyi pénzügyigazgatóságához, melyben elrendeli, hogy tekintettel a karácsonyi ünnepekre, az adóvégrehajtásokat a jövő évi január 2-ig szüneteltessék és a fővárosban esetleg elrendelt transferálásokat függesztsek fel ugyanez ideig.

— Ingyen kenyér. A kenyeres boltot ma is előzönlötték az éhes vendégek, kik egyre szaporodó számban mennek kenyérért. Hogy a tavaszig kitartson a segítés, még sok áldozatra van szükség. A mai nap folyamán *Glück* Károly ivén adakoztak: *Urban* Iván 30 kor., *Beles* Vazul főesperes 10 kor., *Rubinstein* Károly 1 korona.

— Jegyzőválasztás. Az Araddal szomszédos *Szentleányfalva* községben ma tartották meg a jegyzőválasztást dr. *Baross* Ferenc aradjárási főszolgabíró vezetése alatt. Az új jegyző *Vajta* Kálmán lett, akit egyhangulag választottak meg erre az állásra.

— **Nagy a hideg. Máramaros-Szigetről** távirják: A hideg téli időben, mely Máramarosban 22–24 fokig emelkedett, a farkasok különösen az ökrmezei főszolgabíró már másodszor kért engedélyt hivatalos hajtvadászatra, mert az ordások egész a községekre bemerészkednek és nagy károkat okoznak. A hideg e hó 15-án érte el a legmagasabb fokot, úgy hogy a budapesti vonat, a melynek éjjel 11 órakor kellett volna megérkeznie M. Szigetre, manap reggel 3 órakor érkezett be. Az utasok beszélték, hogy égő fátylakkal kellett a lokomotív kerekeit melengetni, mert a kerekei odafagytak a vagányokhoz.

— **M. kir. állampénztárak.** Abból az alkalmából, hogy a vármegyék 1903. évi január 1-től kezdve megszűnnek vagyont és pénzt kezelni, a törvény megszünteti a kir. adóhivatal elnevezését és helyette a *m. kir. állampénztár* címmel látja el az adóhivatalokat. A pénzügyminiszter azonban körrendeletet intézett a kir. pénzügyigazgatóságokhoz, hogy a törvény ezen intézkedését 1903. évi január 1-től kezdve még életbe nem lépteti, vagyis a m. kir. adóhivatalok továbbra is viselik a régi címet.

— **A városatyák szaporítása.** Sopron az első városa az országnak, amelyben végrehajtották a belügyminiszternek azt a rendeletét, amely a városi képviselőknek a lakosság arányához mért szaporítására vonatkozik. Mint soproni tudósítónk táviratozza, ez említett rendelet alapján ma választott meg a város *negyven* új városatyát. A négy választókerület közül kettőben a radikális párt győzött, kettőben pedig az ugynevezett városi párt. A városatyák választásának nem nagyon örül a lakosság hazafias része, mert a negyven közül 25 egyáltalán *nem tud magyarul.*

— **Betlehemesek.** A kapitányi hivatal előszobája ma délután csupa apró gyerekekkel volt tele. Kovács Antal rendőrhadnagy vendége volt az apró sereg, engedélyt kérték tőle a karácsonyi ünnepek alatt való betlehemesesre. A rendőrség ma huszonkét jóerkölcsű fiúnak adta meg az engedélyt.

— **Tüntető munkanélküliek.** Budapesten, mint sürgönyzik, ma zajos tüntetést rendeztek a munkanélküliek. Az ingyen kenyér helyisége elé vonultak s ott zajongtak, míg a rendőrök szét nem oszlatták a tömeget.

— **Házasság.** Fenyvessi Hugó aradi magy. kir. postatiszt. január hó 11-én köt házasságot Kovács Ignác leányával, Erzsike kisasszonnyal, Alsó-Meczenzefen.

— **A darmstadti banksikkasztás.** Berlinből táviratozzák, hogy a darmstadti banksikkasztás ügyében az ügyész Braun S. bankár ellen eljárást indított meg. Kiderült, hogy a Braun cég a szelvényeket *Neszlernek*, a sikkasztóknak rendszerint az esedékesség napján adta el, s így eshetett meg, hogy az évnegyedek kezdetén az ellenőrzés nem fedezhette fel a sikkasztást. Braun bankárt letartóztatták, de biztosíték ellenében ismét szabadon bocsátották. A darmstadti bank egy kommunikéje jelenti, hogy Neszler sikkasztásai 700.000 márkára rugnak. A banknál szigorú ellenőrzés volt.

— **A cselédek jutalmazása.** Aradváros cseléd jutalomdíjaira tizenegy cselédleány pályázott. A cselédek között a legérdemesebb huszonegy évig szolgált egy helyen. A három díjat január első felében adják ki.

— **Eljen Mocsári!** Különös jelenet történt a minap — mint Szombathelyről jelentik — a körmeneti pályaudvaron. *Mocsári Ignác* polgári iskolai tanár, akit erkölcstelen üzemei miatt csak a minap helyezték ideiglenesen szabadságra a vizsgálóbíró, tegnapelőtt érkezett Körmendre. A pályaudvaron nagy közönség várta Mocsarit. Alighogy a vonat berobogott, tüntető éljenzés hangzott fel. Egy csoport diák és a közönség közül is többen hangosan tüntettek Mocsári mellett. Körmende nagy megbotrányozással tárgyalják az incidenst.

— **A kis-zombori ovoda karácsonyfája.** Kis-Zomborban, az Emilia kisdédovában, nemes emberbarátok buzgólkodása folytán, 1886 től

kezdve évről-évre emelkedik egy hatalmasan megrakott karácsonyfa, melyen 215 szegény ovodás gyermek találja meg a maga meleg téli ruháját. A karácsonyfa felállításáról a kisdédovoda alapítója és fenntartója, Zombori *Rónay Cecilia* urhölgy gondoskodik, aki évente gyűjtés útján szerzi be a karácsonyfa költségeit. Az idei karácsonyfára adakoztak: Baich Milán br. 50 kor., Vásárhelyi Béla főrendiházi tag 20 kor., Sváb Károly főrendiházi tag 20 koronát, Königswarter Herman báró 10 kor., Lévy Henrikné báróné 10 kor., Darányi Béla gazd. főigazgató 10 kor., Lichtenberger Mór nagybirtokos 20 kor., az arad-csanádi egyesült vasutak 60 kor., Juhász Antalné 2 koronát, összesen 202 koronát, Rónay Aladárné 8, Rónay Lászlóné 8, özv. Rónay Emilné 6 és Kotsis Ferenccé 4 szegény gyermeket öltöztettek fel tetőtől-talpig. Wagner F. A. és fiai pedig 29 ruhát adományoztak. Ezekon kívül zombori Rónay Cecilia 150 gyermek főruházásáról a sajátjából gondoskodott. Az Emilia kisdédovó felügyelő bizottsága nevében most *Ókrós József* kiszomkori állami iskolai igazgató mond köszönetet az adományokért.

— **Izgalmas vaddisznó-vadászat.** A talpasi erdőségeken a napokban — mint tudósítónk jelenti — izgalmas és a vadász minden hidegvérét megkivánó jelenet játszódott le egy vadász és egy meglámadott vad között. A minap ugyanis jelentettek a talpasi vadászoknak, hogy az erdőségben vaddisznók vannak. A vadászszervevény lóvasz izgalomba hozta a vadászokat és több hajtvával négy puskás azonnal kiindult az erdőbe. A hajtvák csakhamar felvertek egy hatalmas fekete vadkánt, amely *Körtvélyessy Miklós* puskájába szaladt. Két lövés a vadkan két hátulsó lábát sértette meg, úgy, hogy a megsebzett vad összeroncsolt lábaival csuszott a vadász felé. A vérző bestia fogait csatogtatva közeledett a vadász felé, hogy meglámadja. *Körtvélyessy* azonban nem vesztette el hidegvérét, hanem villámgyorsan megkezdte a vadkánt, két lövést bocsátott a fültövébe s leterítette.

— **Baleset a színházban.** *Szida Pál* színházi fűtő nagy létrán dolgozott, s a létra eldőlvén, *másfél méter magasból lezuhant.* Oly szerencsétlenül esett le, hogy fejét súlyosan megsértette. A fűtőt *Ötvös Dániel* dr. kerületi orvos vette gyógykezelés alá, s *Murády Álmos* rendőrhadnagy mentőkocsin lakására szállította.

— **Bomba egy templom előtt.** A genfi Szent-Péter-templom előtt, mint egy sürgöny jelenti, ma délután egy órakor felrobbant egy bomba. A templomajtó zárja megrongálódott, a templom több ablaka, valamint a szomszédos házak ablakai összeropdtek a robbanástól.

— **A karácsonyi bizonyítvány halottja.** Kiskunhalason az odaváló *Zsoldos* nevű tanítónak kilencéves kislánya megbukott az iskolában két tárgyból. A csöpp gyermeket annyira megijesztette ez a bukás, hogy elbaráztta, hogy elemészti magát. Mikor Budapestről prűszkölve zakatolva jött a gyorsvonat, a kis diák lefeküdt a vonat elé és a sinre hajtotta a fejét. Az érzéketlen gép két piros vakszeme nem látta meg a kis kérségbeesett emberkét és elrobozott felette. Egy összeroncsolt, szétszúzott kis hlttestet hagyott maga után véres pályáján.

— **A vadorzó halála** A *brádi* vásárra senki annyi rókaprémert meg farkasbundát nem vitt, mint *Visa Petru*, a vadorzó. Bátor, kemény ember volt, a ki szembeszállt nemcsak a csendőrrel és erdőkerülővel, hanem a fenevadakkal is. Ha bevette magát a drágubrádi erdőbe, senki sem zavarta ki onnan és csak akkor bujt elő, ha zsákmányát értékesíteni akarta. A minap farkasordító hidegben is tilosban vadászott. Meghuzta magát lesőhelyén s puskacsőre várta a vadat. Havazni kezdett, de azért nem mozdult el helyéről. A fehér lepel elborított mindent, a vadorzót is, de azért nem mozdult el helyéről. Tegnap mint *Brádról* jelentik, az erdőkerülő ráakadt a lesőhelyen a szegény *Visára*, a kinek csak a feje meg a karja látszott ki a hóbol. Megfagyott, de dermedt karjában is lővérsre készen tartotta ócska puskáját.

— **A német birodalmi tanács képe.** Berlinből jelentik, hogy *Bülow* gróf kancellár szombaton meglátogatta *Waltenberger György* festő műtermét. A művész már két év óta dolgozik

egy terjedelmes képen, mely élet után ábrázolja a német birodalmi tanács egy ülését. A kép középpontja a kancellár személye, kinek magyarázatát a képviselők hallgatják. A festő az összes képviselőket élet után festette. Legutóbb *Richter Jenő* is ült neki.

— **Bíróválasztás** Lippán Lippáról írják, hogy ott ma tartották meg a bíróválasztást. Első bírónak egyhangúlag az eddigi bírót, *Mindl Józsefet* választotta meg a községi képviselőtestület.

— **Megőrült nábob.** Abbáziából jelentik, hogy *Dungyverszki Lázár*, az ismert bácskai nábob, ott megőrült. *Dungyverszki* hatvanöt éves kora dacára maga látta el óriási terjedelmű bácskai és torontái birtokainak igazgatását és ez annyira megviselte az idegeit, hogy orvosai rendeletére Abbáziába kellett utaznia. Idegessége már hetekkel előbb oly magas fokra hágott, hogy az orvosok a legrosszabbtól tartottak. Ez a válságos fordulat most be is következett.

— **Hirtelen halál.** Miskolcra táviratozzák: *Soltész Nagy Albert*, a miskolci függetlenségi párt volt alelnöke, takarékpénztári igazgató, *Soltész Nagy Kálmán* orsz. képviselő öccse, egy értekezletről hazatérőben az utcán összergyogyott és pár perc múlva meghalt. *Soltész Nagy Albert* régóta betegeskedett. Szívbját ölte meg. Temetése szerdán délután lesz.

— **Akinek jobboldalt van a szive.** A kolozsvári belgyógyászati klinikai ingyenrendelésén a minap egy *Gruigán Vaszkáné* nevű ötvenhat éves szucsák parasztasszony jelent meg, aki valami jelentéktelen bajt panaszolt el. A doktorok azonnal hozzáálltak a máskülönbben elég egészséges külsejű nőnek megvizsgálásához. Vizsgálat közben kitudt aztán, hogy *Gruigán Vaszkáné*nak a szive egészen a jobboldali tüdőlebenyek között van. A nő máskülönbben egészen jól érzi magát, eltekintve attól a jelentéktelen bajtól, melylyel meglátogatta a belgyógyászati klinikát. Vallomása szerint a multban nagybeteg sohasem volt s hat egészséges gyermeknek az anyja.

— **Fényképezés a sötétben.** Lipcséből táviratozzák, hogy a lipcsei egyetem kémiai tanáranak, *Ostwald* dr.-nak sikerült *Gros* Oszkár dr.-ral egyetemben fényképeket világosság nélkül előállítani, vagyis a sötétben fotografálni. A fénykép előállításához bizonyos anyagokat használ, melyeknek a fotografálás vegyi processusában ugyanazon hatásuk van, mint a fénynek. Ilyen anyagok a platina és az ezüst.

— **Ismét sikkasztás.** Nagy-Kikindáról jelentik: A nagy kikindai községi pótdadó-főkönyvben évekre menő hamisításokat fedeztek fel. A vizsgálat erélyesen folyik.

— **Az eltűnt diákisasszony.** Hirt adtunk róla, hogy dr. *F. J.* fővárosi tanár leánya, aki a Tudományegyetem bölcsészeti fakultásának a hallgatója volt, eltűnt a szülői házból. A fiatal, viruló szépségű leány az utóbbi időben sokat beszélt odahaza a klastromi életéről s ezért azt hitték a szülők, akik különben izraelita vallásúak, hogy a széplona valamelyik zárdába vonult vissza s majd csak életjelt ad magáról. De hasztalan várták, hirt sem hallottak eltűnt gyermekükről. Nem akadt nyomára a rendőrség sem, talán azért, mert dr. *F. J.* kissé későn jelentette be az eltűnést, amely három héttel ezelőtt történt. — E hét elején Galícia egyik városkájából az a hír érkezett a szülőkhöz, hogy az odaváló kolostorban egy fiatal, a látszat szerint zsidó leány jelentkezett fölvelelre. Az aggódó szülők, a kik abban a hitben voltak már, hogy feltalálhatják az eltűnt diákisasszonyt, távirati uton intézkedtek, hogy megtudják a valót. A tudakozódás és kutatás azonban meddő maradt. Ennélfogva a rendőrség, amely már előbb elrendelte a körözést, tovább folytatja a nyomozást.

— **Baleset az utcán.** Tegnap délután egy hetvenéves öregasszony a *József főherceg* ut végén, a lovasut hidja előtt elcsuszott s ballabát kifecamította. Özv. *Nyíga Györgyné*, szül. *Sándor Zsófiának* hívják a szerencsétlenül járt asszonyt, akit mentőkocsin szállítottak be a kórházba.

— Mazaáruló tanító. Egy londoni iskolában megkérdezte a tanító.

— Ki teremtette a világot?

— Joe Chamberlain! — hangzott a kurta válasz

— De fiuk... Ez esztelenség... A világot

— Joe Chamberlain, — üvöltötte az egész osztály.

— Gyerekek, hisz Chamberlain nagy ember, de a világot mégis más teremtette... A jó isten!...

S ekkor vérben forgó szemmel ordította az egész osztály:

— Le vele!... Burbarát... Burbarát...

— Megölték egy papot. Ohaba román köz-

ség lakosait egy gyilkossági eset tartja izga-

lomban. Mint levelezőnk írja, szombaton reggel

az utcán agyonlőve találták meg Bodrusán Mik-

lós fiatal román papot, aki gyilkosságnak esett

áldozatul. A megindított nyomozás során a

gyilkosság részleteiről az alábbiak derültek ki:

Az agyonlőtt Bodrusán csak az őszzel végezte

tanulmányait s azóta odahaza volt Ohabán szü-

leinél, ahol egy Szeressán Angela nevű pa-

rasztleánnyal szerelmi viszonya volt. A fiatal

pap nemrégiben jegyet váltott a szomszéd köz-

ségben egy vagyonos család leányával. Ettől

kezdve a fiatal ember elfordult kedvesétől s

kerülte a vele való találkozást. Mikor az el-

jegyzésnek híre ment, a megcsalt leány el-

mondta a fiatal pappal való viszonyát a szülei-

nek. A leány testvére Szeressán György ekkor

bosszút esküdött a nővére csábítója ellen, a ki

meg is fenyegetett. Pénteken délután Bodrusán

átrándult a menyasszonyához, aki félóra járás-

nyira lakott. Este 6 óra tájban indult onnét

vissza gyalog, de a szülei házához nem érke-

zett. Másnap korán reggel Bodrusán szüleinek

hírül vitték, hogy fiuk a falun kívül halva

fekszik. — Amikor ugyanis a fiatalember ha-

zafelé tartott, Szeressán György, a megcsalt

leány apja és ennek fia meglesték és két lö-

véssel leterítették. Az egyik golyó a nyakán

hatolt be, a másik pedig az oldalába furódott.

Mindkét lövés feltétlenül halálos volt. A hely-

színen megjelent bírósági kiküldöttek rende-

létere a két Szeressánt a csendőrök letartóztat-

ták és bekísérték az ügyészségi fogházba.

— A fegyelem. A Gil Blas írja ezt az

anekdotát az ifju spanyol királyról. Alfonz egy

alkalommal a palota őrség elé lépett és Asturia

hercegetől, egy fiatal tisztől cigarettát kért;

de az nem adott neki.

— Felségednek tudnia kell, hogy őrségen

nem lehet dohányozni, — felelte a herceg.

A király bosszusan elfordult s egy másik

tisztől kért cigarettát, de attól sem kapott. Ek-

kor ráírvált a szuronyos katonára:

— Adj egy cigarettát!

— Cigarettám nincs, felség, de ha sodorna

egyet, van dohányom meg papírom... felelte

a katona.

Es a király sodort a katona dohányából és

így kiáltott az asturiai hercegre:

— Tehát mégis akad egy a katonáim kö-

zül, aki engedelmessékedik nekem?... Ezentul

azonban a barátaimat nem a magasban fogom

majd keresni.

— December 24. Ez a dátum jelzi a kará-

csonyi vásár utolsó napját. Felhívjuk a figyel-

met Porter Vilmos Nagy Áruházára, a Szabad-

ság-téren, melynek karácsonyi tárlata az egész

országban az első helyen áll. A gyermeknek

szánt játékszereken kívül, melyek egy ötven

méter hosszú pazarfényű teremben vannak el

helyezve, cipők, kalapok, ingek, keztyűk, sálak,

nyakendők, szóval mindenféle szükségleti tárgy

itt kínálgatik a megvételre. Olcsóságánál és a

nagy választéknál fogva, igazán megérdemli

Porter Vilmos Nagy Áruházát, a Szabadság-téren

azt a rendkívül pártfogást, melyben a közön-

ség részesíti.

— Dentolin fog-erőme a legkedveltebb fog-

szépitő. 1 tubus 50 fill. Vojtek és Weisznál, Aradon.

— T. Üzletfeleink szives tudomására hozzuk,

hogy Révész Nándor könyv- és papírkereskedő urat

(Szabadság-tér 20. szám. Telefon 265. sz.) képviselősgé-

gel ruháztak fel, ki elfogad minden a nyomdánkat,

valamint az Aradi Közlöny kiadóhivatalát érdeklő

megbízásokat.

Uj regényünk.

Maurice Montégut: A távollevő.

Az újabb francia irodalomnak egyik legnépszerűbb neve a Montégut-é. Ha erőnek erejével hazai hasonlatot akarnánk használni, a franciák Herceg Ferencének, vagy Bródy-jának neveznénk. De ez a hasonlat csak a divatosság dolgában állana meg, mert az irány dolgában alig van hasonlatosság közöttük.

Montégut kedves, vonzó elbeszélő, távol akár a naturalizmustól, akár a fárasztó lélek-analizistól, akár végül a franciás léhaságtól. A párisi életnek egyik mesteri krónikása ő, de abból a párisi világból is, a mely szórakoztat, de nem undorít.

Montégut-nak, a rövid idő alatt nagy-hirűvé lett francia írónak új, s egyik legjobb és nagyszabású regényének közlését kezdi meg mai számában az Aradi Közlöny.

A regény címe:

A távollevő.

A magyar olvasóközönség jobbara csak novelláiból, apró, elmés korcolataiból ismeri Montégut műveit. Azt hisszük, kedves dolgot cselekszünk olyasóinknak, a midőn a nagy írónak egyik legszebb regényét adjuk, hü és gondos fordításban, elébe.

A regényben megnyilatkozik Montégut minden írói jelessége: a francia eszrit, a szórakoztató, lelket bilincselő elbeszélő képesség, és a finoman leíró tónus. Az újságok regény-csarnokaiban hasonló érdekes, abszolút irodalmi becsű munka ritkán lát napvilágot, s örömről szolgál, hogy közönségünk igényeinek ezzel is kedvében járhatunk.

Szétrobbantott tolvajfészek.

(Egy eredményteljes razzia.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Budapest, december 23.

Fényes fogást tett az elmúlt éjszaka Krescsányi Kálmán (detektív-főnök, Demjén Benő detektív-felügyelő és a rendőrség több igen ügyes titkos rendőre. Az éjszaka ugyanis razzit tartottak a fővárosban, amelyen a gyanus helyeket keresték fel. A titkos rendőrök már régóta figyelemmel kísérték a Tavaszmező-utca 18. számú házat, ahol a 4-es számú lakásban gyanus viselkedésű emberek laknak, munkátlanul csavarognak és mégis van pénzüik, hogy dárídókat csaphassanak. A razzia során a detektív-főnök utolsónak hagyta ezt a házat, hogy a gyanus embereket hajnali álmukban lehesse meg. Hajnali 3 óra tájban titkos rendőrök meglepték a házat és a 4-es számú lakásban öt embert találtak.

A lakás Rigó Erzsébet néven volt bejegyezve, akinek az apja, Rigó Márton földbirtokos volt Kalocsán. Az apja halála után Rigó Erzsébet Budapestre jött át, férjhez ment egy munkáshoz. Atyja után maradt vagyona teljesen elfogyott, úgy, hogy amikor a férje meghalt, egészen vagyontalanul maradt és mosásból tengette az életét. Pár évvel ezelőtt a Tavaszmező-utca 18. számú házba költözött és albérletet vett fel.

A szegényesen butorozott szobában nyomokban feltűnt, hogy az almáriom teteje tele van értékes nippelkkel, disztárgyakkal, és hogy feltűnően sok a láda. A detektív-főnök először is igazolni akarta a lakásban levőket. Megállapították, hogy öt ember lakik a lakásban. Szolner Ferenc, Hedmész Gyula, aki Rigó Erzsébettel együtt bérelt a lakást, Lavornicsky Ferenc és Fábry Károly eserepesek. Fábry revott multu ember, fajtalankodásért már büntetve

volt, tegnap pedig az apja jelentette fel a pártért. Miután azonban visszavonta a panaszt, szabadon eresztették. Mindegyik megpróbálta, hogy igazolja az alibijét, de egyiknek sem sikerült.

Erre a detektív-főnök elrendelte a házkutatást. Vagy nyolc ládát találtak a lakásban, a melyekből a legkülönbözőbb holmik kerültek elő garmada számára. Volt ott selyemharisnya, orvosi műszer, telefonhuzal, óra, tajtékpipa, váson végekben, remek művi értékes műtárgyak, albumok, finom női és férfi ingek, gócsövek, ruhaneműek, ékszerek stb. Találtak Szolnár ládájában egy teljes tűzoltó felszerelést is. Ezeket ér az így összehordott halmik értéke.

A rendőrség erre mind az öt embert Rigó Erzsébettel, aki férje után özv. Csécsényi Györgyné, a rendőrségre szállította, ahol megindították ellenük a vizsgálatot. — Az utóbbi időben több följelentés érkezett a rendőrséghez, hogy a telefonhuzal javításának az ürügye alatt emberek járnak a házak padlásaira, ahonnan minden elemelhető dolgot ellopnak. A napokban ilyen formán nagyobb lopást követtek el az Alkotmány-utcában levő kereskedelmi és iparkamara és a Dorottya-utcában levő: Hüttl Tivadar porcellán kereskedő padlásain. A rendőrség azt hiszi, hogy ezt a veszedelmes tolvajbandát kerítette kézre.

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ Uj irásszakértő. Szathmáry István polgári iskolai tanár, az aradi törvényszék új irásszakértője ma tette le a szakértői esküt.

§ Makkainé a vádlottak padján. Szomorú eset történt a nyáron Makkai Zsigmond, Ákosfalva népszerű képviselőjének a házában. A derék honatya kis leánykája a korpás-szekrény közelében játszott, beleesett s ott lelte halálát. A marosvásárhelyi ügyészség a szerencsétlenség miatt vizsgálatot indított és gondatlanságból okozott emberölésért vádat emelt a kis halott édes anyja ellen. A törvényszék — mint nekünk jelentik — tegnap tartotta meg ez ügyben a főtárgyalást és miután Makkainé beigazolta, hogy se gondatlanság, se mulasztás vádja őt nem érheti, fölmentették.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Videki tudósítóink gárdáját ujjaszervezzük. Felhívjuk mindazokat, a kik járási székhelyeken, vagy nagyobb községekben laknak és a tudósítói tisztre vállalkoznak, sziveskedjenek ezt velünk sürgősen tudatni. Fölszólítjuk egyben eddigi tudósítóinkat is, közöljék velünk, hogy a tudósítói megbízatást továbbra eiválalják-e?

O. N. Arad. Három héttel ezelőtt aktuális lett volna. Most már késő. Egy napilapra értéktelen cikk az, mely hetekkel előbb történt dolgok felett elmélkedik. A modern újság egyik legfőbb törvénye a gyorsaság.

R. L. Mácsa. A szóban forgó tudósítás hü képét adja annak, a mi e tárgyban a megyei közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén történt, így hát ne velünk tessék polemizálni, hanem a megyei közigazgatási bizottsággal. A cikk egyébként is csak a nyitlterben közölhető; hogy minő feltételek mellett, azt megmondja a kiadóhivatal.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

— Fizetésektelelenségek. A bécsi Crediten-Verein a következő fizetésektelelenségekről tesz jelentést: Kalaber Ferdo, Zágráb. — Kohn Dezső, Derecske. Weisz Ignác, Hodmező Várhely. — Szántó Béla, Bécs. — Szekja Alajos, Csalau. — Wegmann Alajos, Gevitsch. — Schrauber Leibisch, Tarnopol.

Sz es z ü z l e t.

— December 23. —

Mai jegyzetünk: Készáró nagyban nyers szesz 115 korona, kicsinyben 117 korona; finomított szesz nagyban 118 korona, kicsinyben 120 korona horád nélkül, per 108 liter %, beleértve 70 korona fogyasztási adót. Szőlőtől moskát 12-80-15- korona mázsánként.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, december 23

Déltőzsde. Buzakínalat mérsékelt, vételkedv korlátolt. Nyugodt irányzat mellett 15,000 méterháza került forgalomba, gyöngén tartott áron. Egyéb gabonák bányáinak. Időjárás derült.

Estitőzsde. Berlin 1-el magasabb, páris változatlan.

Zárulat 12 órakor:

Buza 1903. áprillisa	7.76—7.77
Rozs 1903. áprillisa	6.73—6.75
Zab 1903. áprillisa	6.21—6.22
Tengeri 1903. májusra	5.77—5.78
Repce augusztusra	11.80—11.90

Zárulat 5 órakor:

Buza 1903. áprillisa	7.79—7.80
Rozs 1903. áprillisa	6.74—6.76
Zab 1903. áprillisa	6.23—6.25
Tengeri 1903. májusra	5.78—5.79
Repce augusztusra	

Zárulat 5 órakor:

Osztrák hitelrészvény	673.25
Magyar hitelrészvény	715.50
Leszámitóbank részvény	447.—
Rima-Murányi vasúti részvény	469.—
Osztrák-magyar államvasúti részvény	677.25
Közúti vasút	625.50
Városi villamos vasút részvény	323.50

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— December 23. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül sulyban 110—1 fillérig, öreg közép páronként 300—400 kilogramm sulyban — fillérig, fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül sulyban 114—5 fillérig, fiatal közép páronként 251—320 kilogramm sulyban 113—4 fillérig, fiatal könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő sulyban 112—3 fillérig.

Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül sulyban 110—1 fillérig, közép páronként 240—260 kilogramm sulyban 108—9 fillérig, könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő sulyban 106—7 fillérig.

Sertésárak. December hó 20. napján volt készlet 25,871 darab, december hó 21. napján felszállított 1596 darab, december hó 22. napján maradt készlet 25,328 darab. — Üzlet: Elnkebb.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén.

Budapest, december 23.

Magyar aranyjárdék 4%	120.—
Magyar koronajárdék 4%	97.85
Magyar arany 4 1/2 %	—
Magyar ezüst 4 1/2 %	—
Magyar keleti vasút	—
Magyar földterhermentesítési kötvény	98.25
Magyar italmegváltási kötvény	—
Horvát-szlavon földterhermentesítési kötvény	98.—
Magyar nyeresémsorsjegy kölcsön	201.—
Tiszaszabályozási és szegedi kölcsön	156.50
Osztrák papírjárdék	100.75
Osztrák járdék ezüst	100.50
Osztrák járdék arany	120.50
Koronajárdék	100.50
1860-iki államsorsjegyek	151.—
Osztrák-magyar bankrészvény	1545.—
Magyar hitelbankrészvény	715.75
Osztrák hitelbankrészvény	673.50
Osztrák-magyar államvasút	677.—
20 frankos arany (Napoleonkor)	19.05
Német birodalmi márká	117.02
Londonj	239.22
Páris	95.12
20 márkás arany	23.41

REGÉNY-CSARNOK.

A távollevő.

— Francia regény. —

Irtá: Montégut Maurice.

(1)

ELSŐ RÉSZ.

I.

A harmincteritikes, csodaszépen elrendezett asztal ott állt a pálmaház közepén, amelynek a kertre nyíló ajtaja nyitva volt. Ebben a szerencsés képzeletihetségről tanuskodó környezetben a lámpások s nagy karosgyertyatartók fénye átszűrődött a nagy, exotikus növények levele közt, a zöldet zöldebbre, a pirosat riktóra festette; megtört az üvegtáblákon, a melyeket szinte lángbaborított s szertefoszló fénysugarakban halt el künn, a leveles utak sötétjében.

A csemegénél Dombasles Albert tréfás ünnepiességgel állt föl a helyéről s ékes szóval köszöntötte fel a házigazdát, a híres Morsalines Gábort.

Gábor, bár hozzá volt szokva a dicséret-hez, lehajította a fejét s szemét részegelte a gyöngyháznyelű kis arany pengéjére, amelylyel az ideges keze gépiesen játszott; fiatal felesége ellenben, Lucie, aki nekiperült arccal s ragyogó szemmel hallgatta a beszédet, valószínűleg el volt ragadtatva s többször is közbekiáltott:

— Éljen! Halljuk, halljuk!

— Ha megérdemelsz is mindent, de el kell ismerni, hogy el is értél mindent, — fejezte be beszédét Dombasles. — Az élet mindenben kedvezett neked, részted volt sok szeretetben (e szavaknál Morsalines Gábor még mélyebbre hajtotta a fejét,) sok tisztességben, sok ünneplésben, harminc éves korodban lovagja, harmincöt éves korodban parancsnoka lettél a becsületrendnek, tegnap pedig megnyitott előtted az Intitut kapuja, a társadalom-tudományok akadémiaja a tagjai köze vett. Ezt az eseményt ünnepeleljük ma. Igen, te vagy a par excellence boldog ember. Ifjú feleségedben komoly munkád részesére lertél. Van vagyond, hied-neved, minden földi jóban részed s ehhez még ifju is vagy, vagyis birod az ígéretet, hogy boldogságot sokáig fogod élvezni, örömeire őszinte barátainak, hűséges bajtársaidnak, akiknek nevében én, mint első büszkén s megindultan ragadom meg poharamat. Régi jó barátom, az Isten éltesen!

Az asztal körül mindenhonnan vidám lármá hangzott fel. Poharak közeledtek Gábor pohara felé, a nők kecses mozdulattal hajoltak feléje, meztelen karjukról hátra csuszott a lenge ruhaujj, a férfiak részben komolyan, részben pajzánul emelkedtek fel a helyükről s általános, hosszantartó éljenzés harsant fel. A levegőben mintha valami mámor csapongott volna; a juliusi esze tikkasztóan meleg volt, mindenkinek az idegeit esendes reszketés fogta el.

Gábor is felállt. Nagyon halavány volt, nevetést kényszerített az ajkára, amint el akarta háritani magától az ünneplést, de a torkát összeszorította valami s hangja szinte fuladt volt, mikor megszólalt:

— Köszönöm, köszönöm, kedves barátaim!

A felesége, Lucie azonban csak úgy ragyogott a büszkeségtől s magához ölelte Dombaslesét.

— Ó, kedvesem, milyen szépen beszélt a férje! Kedvesem, kedvesem, csokolja meg az én nevemben is.

Ez volt a jel az asztalbontásra; mindenki felállt. Érezve a mozgás szükségét, de csalogatva az est hűvös volta által is, a vendégek elhagyták a pálmaházat s elszéledtek a leveles utakon, a fák alatt, melyeknek ágait gömbölyű papírlámpások díszítették. Olyanok voltak ezek a lámpások, mint óriási, az éjjeli nap fényében megérett gyümölcsök s az alattuk elhaladó nők fehér ruháját biborosszínre festették egy-egy pillanatra.

Ebben a világításban a kert valami titokzatos fénybe burkolózott. Az árnyék és a fény egybevegyült s a lassan sétálókat mintha álom borította volna el. Hanem lent, a kert mélyében, az egyik legsötétebb ponton, egy alacsony falnak az oldala mellett egészen fekete épület állt, egy elhagyatott, kihalt pavillon, a melynek rámtlan ablakai, mint a koponya üres szemei meredtek bele a világba.

Ebben a félreeső zugban találkozott Gábor, aki végre el tudott szakadni a társaságtól Dombaslesel. Idegesen ragadta meg a kezét s úgy megszorította, hogy a barátja elfintorította az arcát.

— Köszönet, köszönet mindenért, még azért a célzásért is, amit csak én magam értettem meg... Igaz, igaz, sok szeretetben volt részem. Ez az emlékeztetés éppen jókor jött... Renée... ah, ő is odaadó társam volt... ah... tudod, hogy sohasem feledtem el. Benne testesült meg ifjuságom... s ma este megint mindenütt csak őt látom, jobban, mint valaha. Renéenek része van az én művemben, a dicsőségemben, ha egyáltalán van dicsőségem.

Dombasles valami rejtett gondolatától elfogva tekintett a távolba.

— Renée szerény és komoly volt, — sutogta halkán.

(Folytatása következik.)

NAPIREND.

December 24. Szerda. Róm. kath. naptár: Adám, Éva. — Protestáns naptár: Adám, Éva. — Görög-keleti naptár (december 11.): Stül. Dániel. — A nap két 7 óra 32 perckor, nyugszik 9 óra 55 perckor. — A hold két 2 óra 6 perckor, nyugszik 0 óra 44 perckor.

Különey-könyvtár. Nyitva van hétfőn, szerdán és szombaton délelőtt 11 1/2—12 1/2 óráig; kedden, csütörtökön és pénteken délután 1 1/2—2 1/2 óráig; vasárnap és ünnepeken zárva. Helyiség: Ereklje-muzeum helyisége mellett Réstereim.

Időjárás. A központi meteorológiai-intézetnek Aradra küldött táviratát szerint a mai napra a következő időjárás várható: Száraz, hideg.

Vasuti közlekedés.

— Érvényes 1902. évi október hó 1-től. —

ARADRÓL	ARADRA
Budapest felől indul:	Budapest felől érkezik:
Nagyváradra reggel 5.10	Személyvonat reggel 6.05
Gyorsvonat reggel 8.18	Személysz. tv. reggel 9.10
Személyvonat d. e. 11.20	Gyorsvonat délelőtt 11.51
Személysz. tv. d. u. 4.45	Személyvonat d. u. 3.32
Gyorsvonat délután 4.21	Gyorsvonat este 7.11
Személyvonat este 9.35	Szmv. Szolnokról este 9.—
Erdély felől:	Erdély felől:
Személyvonat reggel 6.35	Soborsinról reggel 6.59
Gyorsvonat délután 12.11	Személyvonat d. e. 10.50
Soborsinról délután 2.04	Radnáról délután 2.36
Személyvonat d. u. 4.07	Gyorsvonat délután 4.06
Radnára délután 7.23	Személyvonat este 9.57
Temesvár felől:	Temesvár felől:
Személyvonat reggel 6.15	Vegyesvonat d. e. 10.43
Személyvonat d. e. 11.56	Személyvonat d. u. 3.44
Vegyesvonat délután 5.—	Személyvonat éjjel 10.59
Szeged felől:	Szeged felől:
Vegyesvonat reggel 7.10	Személyvonat reggel 8.35
Személyvonat d. u. 4.11	Vegyesvonat este 7.06
Brád felől:	Brád felől:
Személyvonat reggel 6.25	Gurahonczról szm. r. 8.03
Vegyesvonat d. u. 12.06	Vegyesvonat d. e. 11.—
Gurahonczig sam. du. 4.30	Személyvonat este 6.56

Nemzeti színház.

Bérletszűnet.

Bérletszűnet.

Szerdán, 1902. évi december hó 24-én.

Délután 2 1/2 órakor, fél árkakkal:

Az ezeregy éjszaka.

Nagy látványos tündérreze énekkel és tánccal, 7 képen.
Irtá: Feld Mátyás.

S Z E M É L Y E K:

Al Raschid	Györe Alajos.	Lizi, neje	Pajor Agnes.
Achmed, fia.	Szabó József.	Tojás Peti	Füredi J.
Sulamith	Szabó Irma.	Mehemed	Németh J.
Sehecerade	Szilassy J.	Aladin, szabó	Tukorai L.
Hókirálynő	Daróczi Ilka.	Ali Baba	Juhász S.
Meluzina	Göz Aranka.	Iczi, tündér	Parlagi K.
Paprika Jancsi	Sarkadi A.	Piczi, tündér	Kertész K.

Kezdete délután 2 és fél órakor.

NYILTTÉR.*

Hallatlan

olcsón lehet

karácsonyi

ajándékokat

vásárolni.

H O I ? ?

Révész János könyv- és papírkereskedésben
a Szabadságtéren. — Telefon: 265.

A
Batthyányi-utca 3. sz.
ház
szabad kézből
eladó.

Bővebb felvilágosítást nyújt
Dr. Rosenberg Miksa ügyvéd,
Aradon, Asztalos Sándor-ut-
ca 2. sz. 2336.

Magyar királyi államvasutak.

Árverési hirdetmény.

A magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének megbízásából ezennel közlöm, hogy az algyői régi Tisza és ártéri hid lebontása folytán visszanyert és igényelt halmazokban raktározott, asuti csélokra már nem használatos kemény és puhafa készlet **december hó 29-én** a helyszínén legtöbbet ígérőnek nyilvános árverés útján halmazonként el fog adni.

Az árverés említett napon reggeli 8 óra után kezdődik.

Az árverés aia kerülő fa mennyisége és egyéb adatok iránt esetleges felvilágosítások alulírott hivatalnál szerezhetők, az anyag peraktározási helyen előzetesen megtekinthető.

Az árverés Hódmező-Vásárhely, 1902. december hóban.

A m. kir. államv. hódmező-vásárhelyi osztálymérnöksége.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Papirkeresedés

Képes művészlapok és karácsonyi és újévi levelezőlapok legnagyobb választéka.

Az üzlet egész nap nyitva van.

TELEFON 126. SZ.

BLOCH H.

papirkereskedése,
könyvnyomdája,
fényképészeti cikkek raktára.

DISZLEVÉLPAPIROK

művészies kivitelű dobozokban, felülmulhatlan választék.

Könyvnyomda

Charta Aradlessis most a legújabb merített levélpapír

A legegészségesebb névjegyek nálam készülnek.

FESTÉKSZEKRÉNYEK

olaj és aquarel.

RAJZESZKÖZÖK.

FÉNYKÉPÉSZETI GÉPEK.

ÍRÓ-ASZTALI KÉSZLETEK.

Rendkívüli nagy választék.

Valóban mérsékelt árak!

Fényképészeti cikkek raktára

2278

Naponta postacsomag-expeditió.

Magy. kir. államv. üzletv. Aradon.

34432—902. I. sz.

Pályázati hirdetmény.

A magyar kir. államvasutak Arad állomásán lévő pályavendéglő bérletére ezennel zárt ajánlati pályázat hirdettetik.

A bérlet 1903. évi május hó 1-ével kezdődik és tart ezen időponttól számított 3 éven át, vagyis 1906. évi április hó 30-ig.

A bérleti feltételek a magyar kir. államvasutak aradi üzletvezetőségének I. osztályában a rendes hivatalos órákban megtekinthetők, vagy kívánatra postán megküldetnek, miért is ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy azokat ismerik és egész terjedelmükben kötelezőknek elfogadják.

Az 1 koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat az aradi pályavendéglő bérletére” feliratu bori-

tékba zárt ajánlatok lepecsételve 1903. évi január hó 20-án déli 12 óráig alulírott üzletvezetőség általiános (I.) osztályánál nyújtandók be.

Bánatpénz fejében 300 korona azaz Háromszáz korona készpénzben, vagy állami letétekre alkalmas értékpapirokban legkésőbb 1903. évi január hó 19-én déli 12 óráig a magy. kir. államvasutak aradi üzletvezetősége gyűjtőpénztárána Aradon leteendő.

Takarékpénztári betétkönyvek letét gyanánt nem fogadhatók el.

Ezen feltételektől eltérő, táviratilag tett, vagy nem a kitűzött határidőre beérkezett ajánlatok nem vételnek figyelembe.

Az ajánlatok közt a választás szabadon a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Aradon, 1902. évi december hó 11-én.

A m. kir. államv. aradi üzletvezetősége.

(Utánnymás nem díjazatik.)

Férfiak ingyen kapnak

olyan új találmányu orvosságot, mely az elvesztett erőt újra meghozza. Próbacsomagot s egy száz oldalas könyvet postán, jól becsomagolva, ingyen kapják mindazok, a kik érte irnak. Ez a legbámulatraméltóbb csoda-orvosság, mely megmentett ezeket, a kik fiatalkori kihágások folytán nemi bajokban, szifiliszben, valamint elvesztett férfierőben szenvednek. Ez okból elhatározta az intézet, hogy egy ingyen csomag orvosságot magyarázó könyvvel együtt mindenkinek ingyen küld. Ezzel a házi orvossággal a baj otthon gyógyítható, s mindazok, a kik a fiatalkori kihágásokból származó nemi bajokban, szellemi elgyöngyítésben, vagy krónikus bajokban szenvednek, otthon gyógyíthatják magukat. Ez a gyógyszer közvetlenül azokra a szervekre hat, a hol a megerősödés szükséges csodálatos eredménnyel gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öreg, fiatal egyaránt írhat a St. Medical Institute az aiant jelzett címre, a honnan a csomagot rögtön elküldik. Az intézet leginkább azokat akarja megmenteni, a kik kezelés céljából az otthonukat nem hagyhatják el. A próbacsomag megmutatja, hogy mily könnyen gyógyíthatók abból a rettenetes bajból otthon. Az intézet kivétel nem tesz. Mindenki írhat érte bárholon magyarul, mire titoktartás mellett postafordultava egy ingyen csomag orvosságot kap magyarázó könyvvel együtt. Irjon meg ma. A csomag oly szépen be van csomagolva, hogy a tartalmát senki sem fogja megtudni. A levelet így kell címezni: St. Medical Institute 49. Elektron Building, Fort Wayne, Ind. Amerika. A levelek mindig bermentelenednek. 1570

Telefon 219.

Alapított 1850.

Gebhart J. és fia Aradon.

Andrássy-tér 16.

Világítási cikkek.
Legnagyobb választék

Ditmár-féle
villanyos és légszeszcsillárookban

Elvállalunk világítási berendezéseket.
Átalakításokat petroleumról villanyvilágításra.

Különlegesség:

Ditmár-féle

gyémánt-égők.

Nagyobb fény mellett kevesebb fogyasztás.

Porcellán áruk:

Étkező készletek: Legteljesebb collectio étkező, tea, kávé és feketekávé készletekből. A legolcsóbbaktól a legfinomabb kiállításúakig.

Egyes kávé, teás és mokka csészékben, valamint csemege és egyéb tányerokból a vidéken páratlan olcsó és gazdag választék.

Diszmi tárgyakból a legújabb perámiai művek készleten tartatnak.

2060

Üvegáruk:

Bel és külföldi üveg készletek utolérhetlen olcsó árakon. A legegyszerűbbtől a legmodernebb újdonságokig. Szín és üveg disztárgyakból állandó nagy készlet.

Fémáruk:

„Kayser zinn” disz és használati tárgyakból egyedüli raktár. „Szandrik” körmőcbányai ezüstműveinek képviselője. Alpacca ezüst evőeszközök és disztárgyak. Alpaccaáruk.

Karácsonyra!

Tisztelettel értesitem a n. é. közönséget, hogy a karácsonyi időnyre nagyobb könyvtári vételek és előnyös beszerzések folytán diszműveket, ifjusági iratokat, mesés- és képes könyveket, óriási választékban, meglepő olcsón árusítok.

Egyben van szerencsém tudatni, hogy f. hó 15-én, hétfőn a Fischer Eliz-féle palota legnagyobb üzlethelyiségében külön

karácsonyi és ujévi tárlatot

nyitottam, melyben az idei könyvpiac minden újdonsága, diszmunkák, ifjusági iratok, és képeskönyvek, a legdivatosabb diszlevél-papírok, mindenféle imakönyvek, emlékkönyvek, karácsonyi és egyéb levelező-lap újdonságok, gyönyörű, eredeti karácsonyi diszek, levelező-lap albumok, emlékkönyvek és mindenféle disztárgyak rendkívül jutányos áron lesznek kaphatók.

Kérem a n. é. közönséget, hogy mielőtt karácsonyi szükségletét megvásárolná, e tárlatot megtekinteni sziveskedjék, hogy a beszerzés szokatlan előnyösségéről, az óriási választékről és olcsó árakról meggyőződjék.

Kiváló tisztelettel

KERPEL IZSO

könyv-, papír- és zenemű kereskedése,
Aradon Andrassy-tér 20. sz. (Aréna-épület.)

Ugyan-e cég ajánlja az olvasó közönség szives figyelmébe 60,000 kötetes kölönkönyvtárát, melyben minden újdonság megjelenés után azonnal kapható.

Szép piros erdélyi ALMA

kis és nagy mennyiségben,
— karácsonyfára is nagyon alkalmas —
nagyon olcsón
csak ma délig
kapható
SPIELMANN ALBERT
pinczejében 2337
Karolina-utca.

Villanyos házi csengő
bevezetést,
Villanyos házi csengő
javítást,
Villanyos csengő
évi jókarban tartást,
Házi telephon
szerelést szakszerűen és jutányosan készít 1734
Kalmár József
villanyműszerész, kerékpár és varrogép raktár és javító műhelye
ARAD, Salacz-utca 2.

Ingusz I. és fia

könyv és papirkereskedésében Aradon.
Karácsonyra
alkalmi vételek.
Levelepapírok dobozokban. Festékszekerények olaj és aquarellfestéshez. Képes levelező lapok karácsony és újévre. Emlékkönyvek. Irómappák, képes levelező-lap albumok, gyermekeknek való ajándéktárgyak, képes és meséskönyvek. Ifjusági iratok
≡ kivételes árleszállítással. ≡

Telefon 162. szám.
Ajánlok kitünő minőségű szagtalan
fűtő-kőszent,
darabos
légszesz-pirszent (koks),
kétszer mesott, valódi porosz
kovács-kőszent,
1818 rostált, darabos
bükkfa-szent,
50 kilós ólmozott zsákokban házhoz szállítva, legjutányosabb árak mellett.
Reusz Mór,
Arad, Boros Beni-tér 12.
A rendelvények szállítása szigorú ellenőrzés mellett történik s a helyes súlyért jótállást vállalok.

Uraságoktól levetett téli és nyári ruhákat a legmagasabb áron vesznek.

Kivánatra házhoz is megyek. Továbbá használt butorokat is vesznek és olcsó áron eladok. 1928

Menczer Márton

Arad, Petőfi-utca 7. sz.

Zálogcédukat, tört aranyat, ezüstöt és ékszer-tárgyakat készpénz fizetés mellett a legmagasabb áron vesz DEUTSCH IZIDOR

óras és ékszerész
ARAD, TEMPLOM-UTCZA
Minorita-palota.
Alkalmi vételek folytán legolcsóbb bevásárlási forrás!
Arad legnagyobb óra és ékszer-raktára.
TELEFON 438.

Asszonyok és leányok!

A havi bajok nehézségei, hátfájás, testfájás, görcsök, fejfájás, rosszullét stb. ellen ajánlatos „Amasira“ egy határozottan ártalmatlanul ható és kellemesen bevezethető theakeverék (poralakban). Orvosiilag melegen ajánlva. **Dr. med. M. Stuttgartban** írja a többek közt: „A belsőleg ajánlt gyógytheák közül, egy sereg kedvező tapasztalat alapján, egy újabb theavegyületnek adtam előnyt, amely „Amasira“ név alatt van bevezetve és hatásában tényleg minden más theát felülmúl. stb. — **Dr. med. G. Berlinben** jelentést tesz eredményeiről és a többek közt ezt mondja: „S. A. k. a. Köpenick S. asszonynál: A gyenge alkotású, kissé halavány páciens rosszullétről és hátfájásról panaszkodott a havi baj kezdeténél, valamint néhány nappal azután. A negyedik csésze teánál elmúltak ezen nehézségek. Más okból történt utolsó látogatásánál aug. 3-án frissebbnek látszott, mint azelőtt. Életunsága elmúlt és most kettő helyett dolgozik. stb. — J. asszony Stuttgartban közli: „Nem fogom elmulasztani minden felebarátnőmnek ezen kitünően ható készítményt a legmelegebben ajánlani.“ stb. — A fenti, valamint minden elismerő irat eredeti példányai a gyárosnál betekintésül le vannak téve. — **Amasira ára dobozonként K. 3.— (3—4 hónapig eltart!)** Csupán A. Locher névaláírásával valódi! Egyedüli gyáros: **Andr. Locher. Pharmac. Laboratórium, Stuttgart.**

Raktárak: **Budapest:** Török J., Király-utca 12. sz. **Pozsonyban:** **Dr. Adler** Salvator-gyógytárában, valamint az Osztrák-Magyar monarchia minden nagyobb gyógytárában. 2192

Telefon szám 493.

CZIRKÁL GÉZA

asztalos,

Atzél Péter-utca 3. szám,

a színházzal szemben. 2198

PÖSTYÉN-FÜRDŐ

Csuz. kőszvény, Ischias, Exsudatumok egyedüli sikeres gyógyhelye. Telen is nyitva. Kinek az utazás nehézkes, használjon **házi kúrát** a postyénli iszappal, mely a házi orvos kezelésében minden gyógyszert felülmúl. 5—10 kg. iszap, 10—20 üveg hév-vízzel egy kúrára elegendő. Használati utasítást, téli prospectust szivesen küld: a fürdőigazgatóság.

3 nap alatt meggyógyul

a hngycsőfolyás — ha több éves is — szabadalmazott tanálmányom által, mely több évi orvosi gyakorlatban kipróbálva, a bécsi közpórházban s a párisi Hopital-Mydiben vérbajbetegségek osztályán általános használatban van. Tehetetlenség és éjjeli nyugtalanulás meggyógyítására is feltétlenül alkalmas. Ártalmatlan, foglalkozás változtatás nélkül otthoni körülményekben használható. Használati utasítással 10 frt. utánvéttel, vagy az összeg előre küldése mellett.
Dr. Tóth Ödön 1658
Budapest, VIII. József-körút 53.

Meghívó.

Magyarád hegyközsége
folyó évi deczember hó 29-én D. e.
fél 9 órakor
rendes közgyűlést
tart
a község háza tanácstermében.
Tárgy:
1. Hegyjegyző választása, —
2. választmányi tagok választása, — hegybíró választása.
Magyarád, 1902. decz. 15-én.
2335 **Hegy elnökség.**

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódással kerjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendők.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

küldőhivatal:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

Hirdetések felvételnek a

küldőhivatalban:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

3300 rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 5 fillér. — Cselédet kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szolg 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárultó helyein.

Telefon szám 485.

T. cz.

Van szerencsém nagyrabecsült rendelőimnek szives tudomására adni, hogy folyó évi február hó 1-étől

a **Jemplom-utca 3. sz. alatti czipész-üzletemet** felosztattam, de iparomat továbbra lakásomon

Heim Domokos-utca 2 sz. alatt, a Tököl-téri Kishalmi-féle gőztűré mellett folytatom.

Főelőre kívésem oda irányul, hogy nagyrabecsült rendelőimet ezután is legnagyobb odaadással, szolid és pontos kiszolgálásban részesítem, miért is az eddigi pártfogásért esedezem.

Magamat a n. é. közönség becses bizalmába ajánlva maradok kiváló tisztelettel

Pakszián Sándorné,

czipész, Heim Domokos-utca 2. sz.

NÉVJEGYEIT

rendelje meg az Aradi Nyomda Részvény-társaság könyvnyomdájában.

Magy. kir. Államv. üzetv. Szeged.

32826—1902. III. szám.

Pályázati hirdetmény.

A Zenta állomáson megüresedő p. u. vendéglő bérletére ezennel nyilvános pályázat hirdettetik. A bérlet fenti vendéglőre nézve 1903. évi április hó 1-ével veszi kezdetét és tart ezen időponttól számított három éven át, vagyis 1905. évi márczius 31-ig. — Bérletnek a következő helyiségek bocsátatnak rendelkezésére: I—II. oszt. étterem, III. oszt. étterem, 3 szoba, 1 konyha, 3 kamra, 3 pinczehelyiség, 1 padlás rész, 1 gazdasági udvar, 1 árnyékszék.

Az egy koronás bélyeggel ellátott és „Ajánlat a magy. kir. államvasutak fönt kiirt Zenta állomása pályaudvarán levő vendéglő üzletre” felirattal ellátott, lepecsételt, borítékba zárt, nemkülönböztetve okmányokkal felszerelt ajánlatok 1903. évi január hó 16-án déli 12 óráig az alulirt üzletvezetőség általános osztálya főnökénél (üzletvezetőségi palota I. emelet 21. sz. ajtó) vagy személyesen, vagy kir. posta útján benyújtandók.

Bánatpénz fejében a bérletre 200, azaz Kettőszáz korona készpénzben vagy állami letételekre alkalmas értékpapirokban a szegedi üzletvezetőség gyűjtőpénztáránál 1903. évi január hó 15-én déli 12 óráig vagy személyesen vagy kir. posta útján beküldendő.

Megjegyzetjük, hogy a vendéglő III. osztályú váro és étterem fűtése és világításának felét a m. kir. államvasutak viselik.

Az értékpapírok a budapesti vagy bécsi tőzsdén legutóbb jegyzett, 14 napnál nem régebb, a napi értéket meg nem haladó napi árfolyam csak 90% szerinti értékben számítottatnak.

Készpénzben letett összeg után kamat nem fizettetik.

Az ajánlatban a letétel megtörténte megemlített ugyan, de a letétről nyert elismervény nem csatolandó.

A vendéglő bérletére vonatkozó feltételek a nevezett üzletvezetőség forgalmi és kereskedelmi osztályában (I. emelet 12. sz.) a hivatalos órák alatt megtekinthetők, miért is az ajánlattevőkről feltételeztetik, hogy a feltételek ismerik s azokat magukra nézve egész terjedelmükben kötelezőnek elfogadják.

A fentebbi feltételtől eltérő, vagy a kitűzött határidőn túl beérkezett ajánlatok, továbbá olyan ajánlatok, melyek táviratilag tételnek s végül olyanok, melyekre nézve az előirt bánatpénz le nem tétel, figyelembe vétetni nem fognak.

Az ajánlatok között a választás szabadon, a bérösszegre való tekintet nélkül történik.

Szeged, 1902. december hó.

Az üzletvezetőség.

(Utánnomás nem díjazatik.)

Erdélyi kormos alma

1 kilogramm 15 kr. Kapható Sponner Adolfnál Aradon, Wesselényi-utca 16. szám. 2233

Jó erkölcsű fiut

tanulóknak felveszek. Használt jegyzekönyvet jó karban megvételre keresek. Barna Lajos kereskedő Pankota. 2335

Köhögést csillapít

a hirneves és kellemos ízű

Kaiser-féle

mell-bonbon.

2740 körjegyzőileg hitelesített bizonyítvány igazolja a biztos eredményt köhögés, rekedtség vagy katarus és elnyálkásodás ellen. Minden egyéb szert kérünk visszautasítani.

Csomagja 20 és 40 fillér.

Kapható: Gutori Földes Kelemen és Khudy József a Szűz Máriához, Berger Gyula a Szent Erzsébethez címzett és Hajós Árpád gyógyszerárán Aradon. 1810

Krausz Elemér és Társai

drogueria

Arad, Andrásy-tér 10.

Ajánlják a közelgő ünnepekre óriási raktárukat

illatszerek, szappanok,

fésű garnitúrákban

gyönyörű kiállításban.

Legfinomabb francia cognac.

Fenyőillat szobalevegő tisztítására.

Legpontosabb kiszolgálás.

A nagy közönség bizalmát és pártfogását kerjük és vagyunk

kiváló tisztelettel

Krausz Elemér és Társai.

Feltűnő újdonság!

DELICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mászt nem szívhat.

legjobb valódi francia

2082

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Aradi nyomda részvénytársaság könyvnyomdája.